

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE ADVIESCOMMISSIE

D.D. 21 JANUARI 2014

Bestuur en Middelen (Regionale samenwerking)

INFORMEREN EN CONSULTEREN OVER DELTAPROGRAMMA (1083692)

DELTAPROGRAMMA RIJNSMOND DRECHTSTEDEN: BESTUURLIJKE CONSULTATIERONDE (1188695)

Voorzitter: de heer Merx
Secretaris: mevrouw Lagerveld
Verslag: Erna Verveer, Getikt! af audio

Aanwezig:
De heer Schalken, BVD
Mevrouw Van Dongen, BVD
Mevrouw De Smoker, D66
De heer Pols, VVD
De heer Van Burg, ChristenUnie/SGP
Mevrouw Edenburg, GL
De heer Van Verk, PvdA
De heer Romijnsen, VSP
De heer Seme, CDA

Namens het college is aanwezig wethouder Sleeking, tevens vertegenwoordiger Dordrecht-regio in Deltaprogramma Rijnmond Drechtsteden.

Vanuit de ambtelijke organisatie zijn aanwezig:
De heer Arie Haasnoot, programmabureau Rijnmond Drechtsteden
Mevrouw Ellen Kelder, deskundige gemeente Dordrecht
De heer Gersonius, programmabureau Rijnmond Drechtsteden

De **voorzitter** heet iedereen welkom.

Wethouder **Sleeking** geeft aan dat de fase van bestuurlijke consultatie gaande is; in de verschillende regio's wordt opgehaald wat er leeft en dat wordt meegenomen in het vervolgtraject. De bedoeling is dat alles in de loop van het jaar wordt aangeboden aan de minister en dat uiteindelijk in 2015 een definitief besluit genomen wordt. Tussentijds zijn er vooral informatierondes geweest, ook op Drechtstedenniveau. Ook tijdens de Week van de Waterveiligheid zijn er raadsleden uit Dordrecht geweest om zich bij te laten praten over de stand van zaken.

Mevrouw **Kelder** gaat na het tonen van een filmpje in op de lokale voorkeursstrategie voor Dordrecht aan de hand van een presentatie. Er wordt een MIRT gedaan op voorwaarde dat het bestuur van de gemeente en het waterschap akkoord gaan; die gaan een plan van aanpak opstellen. Een MIRT maakt het mogelijk om voor het Eiland van Dordrecht heel specifiek te gaan kijken naar een oplossing. De input van vanavond wordt meegenomen in de strategie van de MIRT. De voorkeusstrategie moet eigenlijk in april al af zijn, maar de MIRT moet voor 2017 af zijn, zijnde de deadline voor de nieuwe normen in de wet. MIRT staat voor Meerjaren Infrastructuur, Ruimte, Transport. Het zijn ruimtelijke opgaven, waaronder tunnels. Bij projecten van meer dan 100 miljoen wordt op deze manier een maatschappelijke kosten-baten analyse gemaakt. In deze ronde zijn de normeringen helaas nog niet bekend; pas als je die hebt, weet je wat dat betekent voor je dijkverhoging en ken je de ruimtelijke consequenties. In april wordt opnieuw met

de nieuwe raad gesproken over het vervolg, wanneer die normen wel bekend zijn. Op 2 juli is het allemaal af en gaat het naar de Tweede Kamer; tot die tijd kan de inspraak worden meegenomen. Dordrecht heeft dan nog een escape via de MIRT.

Het gaat om de nieuwe norm, basisveiligheid; dat is de belangrijkste opgave voor Dordrecht. Die is gebaseerd op, in volgorde van belangrijkheid, slachtofferrisico, maar er wordt ook gekeken naar maatschappelijke ontwrichting: grote schade en grote groepen slachtoffers en het beschermen van vitale infrastructuur en kwetsbare functies.

Daarnaast wordt gekeken naar handelingsperspectief op het moment dat er een overstroming dreigt. Al deze dingen worden meegenomen bij een zelfredzaam eiland. Je kunt nu gedifferentieerd kijken naar wat de gevolgen zijn als een bepaalde dijk doorbreekt; er is nu maatwerk mogelijk.

Er is een beeld van wat de situatie zou zijn als de hele ring wordt verhoogd, maar het is al langer bekend dat dat niet het meest efficiënt is. Een alternatief dat wordt doorgerekend is een dijkkring met een knip, met daartussen de Wieldrechtsezeedijk. Die maken samen een norm voor het stedelijk gebied en een norm voor het landelijk gebied. Dat is het voorstel.

Een zelfredzaam eiland heeft nog meer knippen en maakt gebruik van de bestaande kering Schenkeldijk. De Voorstraat is heel moeilijk op te hogen, maar die kan apart wel iets lager blijven; daar komt hooguit een beetje water overheen en dat kan opgelost worden. De meerlaagsveiligheid op het Eiland van Dordrecht is ten eerste de dijk en ten tweede de ruimtelijke ordening (secundaire keringen, of een gebiedje waar niemand woont). De derde laag is evacueren als er iets aan de hand is. Er komt een extra sterke dijk om totale maatschappelijke ontwrichting te voorkomen, er wordt gebruik gemaakt van de bestaande keringen en er wordt een plan gemaakt zodat de bewoners van een bepaald gebied geëvacueerd kunnen worden naar een aangrenzend, droog gebied. Er wordt gewerkt aan nieuwe oplossingen, samen met het bedrijfsleven, om te bewerkstelligen dat de nutsfuncties blijven functioneren.

Mevrouw **De Smoker** vraagt om een toelichting op de Start, met verzorgingscentrum de Merwelanden.

Mevrouw **Kelder** antwoordt dat die buitendijkse gebieden net zo hoog zijn als de dijk, zo niet hoger. Voor slachtoffers in het gebied hoeft dan ook niet te worden gevreesd, maar voor schade wel. Breekt een dijk door, dan zit je er heel lang mee. Komt er buitendijks water in het gebied, dan is het na twee dagen weg. De bewoners moeten dus spullen hebben om die twee dagen door te komen. Als de elektriciteit uitvalt, moeten de bewoners kunnen overleven en er wordt dus geprobeerd om de nutsfuncties te behouden. De kwetsbare en vitale infrastructuur buitendijks zou je zo moeten beschermen dat er niets aan de hand is als het water weer wegtrekt.

De heer **Van Verk** wijst er op dat er ook een grote chemische fabriek staat.

Mevrouw **Kelder** antwoordt dat er gesprekken zullen worden gevoerd met Dupont. Dat wordt opgepakt binnen het Deltaprogramma. Normen kunnen op een aantal punten omlaag, maar wat niet kan, is normen verlagen en dan niet kijken naar de kwetsbare infrastructuur. Er komen dus afspraken tussen nutsvoorzieningen; er moet gegarandeerd worden dat die mee willen investeren in het doel dat wordt nagestreefd en het is wel de vraag of dat gemakkelijk gaat. Het gaat om kwetsbare informatie die die bedrijven niet graag vrijgeven; die ervaring is er al. De chemische zaken hebben een extra milieurisico en ook daar moeten afspraken over worden gemaakt, maar dat kan weer op een andere manier binnen de BRZO vergunningverlening, voor Bijzonder Risicovolle Bedrijven. Dat wordt allemaal meegenomen.

In het buitendijks gebied komt dus geen basisveiligheid. Eerst werd gesteld dat dat lokaal moest worden opgelost, maar Dordrecht heeft aangegeven dat dat niet kan vanwege het historisch havengebied, dat heel laag ligt. Als het water steeds vaker komt, kun je je voorstellen dat mensen wegtrekken en dat is zonde, want dan spoelt het goud van de stad weg. Daar moeten afspraken over gemaakt worden, want het gaat om nationaal cultureel erfgoed waar je met zijn allen verantwoordelijk voor bent. De lokale overheid zal de andere overheden uitnodigen om dit gezamenlijk op te gaan lossen. De

varianten worden nog doorgerekend en in april /mei is er voor Dordrecht inzicht op hoofdlijnen. Hopelijk wordt de extra sterke dijk geaccepteerd, maar wat de normering daarvan precies wordt, wordt in de MIRT verder uitgewerkt. Ook de secundaire keringen worden bekeken, of ze hoog en sterk genoeg zijn. Dat moet uitgezocht worden en zo nodig moeten ze versterkt worden. Dan moet je je afvragen of al die versterkingen in de stad wel zo aantrekkelijk zijn.

Ze vraagt of er punten zijn die meegegeven moeten worden en of de aanwezigen zich kunnen vinden in het advies op hoofdlijnen.

Mevrouw **Van Dongen** merkt op dat waarschijnlijk iedereen kan onderschrijven dat het een goed plan is; je kunt een heel eiland niet zomaar evacueren en dan is het goed om een deel van het eiland als veilig gebied te kunnen bestempelen. Ten aanzien van de secundaire keringen vraagt ze naar de kwaliteit van de dijken en of die voldoet.

De heer **Gersonius** antwoordt dat daar onderzoek naar wordt gedaan door de provincie Zuid-Holland. In het geval van Dordrecht waren de huidige secundaire keringen overigens vroeger de primaire keringen.

Mevrouw **Van Dongen** merkt op dat ze zich kan voorstellen dat bepaalde dijken geen functie als waterkering meer hebben, maar wel van belang zijn voor het landschap. Ze vraagt of dat ook in kaart wordt gebracht.

Mevrouw **Kelder** antwoordt dat de studie van de provincie voor geheel Zuid-Holland aangeeft welke keringen als goede compartimenteringskeringen kunnen fungeren, dus wanneer het helpt in het reduceren van schade en /of slachtoffers. Daarbij geven ze ook aan welke keringen je beter weg kunt halen. Ze kan niet zeggen of de provincie aangeeft voor Dordrecht welke dijken weg zouden moeten, maar de dijken die worden gebruikt, worden aangemerkt als kansrijk. In de MIRT zal zeker onderzocht worden welke secundaire keringen het meest optimaal zijn en wat dat betekent voor de andere.

Wethouder **Sleeking** vult aan dat er in het verleden is gekeken naar de landschappelijke meerwaarde van de bestaande dijkstructuur in Dordrecht. Daar is een notitie over ontwikkeld. Hij denkt niet dat delen van dijken zomaar zullen gaan verdwijnen; de meerwaarde voor het landschap is daarvoor te groot. Maar als je naar de Zeedijk kijkt of naar andere dijken, bijvoorbeeld ook in relatie tot de ontwikkeling van het plan Nieuwe Dordtse Biesbosch, kan wel gekeken worden: kun je in zo'n traject de dijkversterking meenemen? Dan gaat het meer om Building with Nature, datje probeert om met wilgenbos of andere natuurlijke versterkingen de dijk niet zozeer op te hogen, maar wel te versterken aan de zuidzijde. Je moet dus kijken naar kansen die zich in de loop der tijd voordoen om ook de regionale dijken, want zo heten de secundaire dijken tegenwoordig, te versterken.

Mevrouw De **Smoker** merkt op dat het concept uitgaat van zelfredzaamheid van mensen binnendijs. Ze vraagt wat er gedaan wordt om de burger erbij te betrekken, in een vroeger stadium, en zo draagvlak te creëren bij de bewoners.

Mevrouw **Kelder** antwoordt dat daar heel veel over nagedacht wordt. Het is natuurlijk spannend of het ook kan, maar zelfredzaamheid is een breder begrip in de maatschappelijke ontwikkeling. Dordrecht heeft 60% vrijwilligers; dat is een hele grote groep. Er is een evacuatie-oefening gehouden op basis van dit concept. Er moeten bij een evacuatie 25.000 mensen van de ene naar de andere plaats, waarvan ongeveer 5.000 mensen niet zelfredzaam zijn. Daar moeten tenten voor gebouwd worden. Maar als dit scenario zich voordoet, raakt het heel Nederland; in het rivierengebied, in Rotterdam is paniek en dan is de inzet van het leger ontoereikend. Er waren 12 vertegenwoordigers van Defensie die enorm hielpen, maar ook aangaven wat de mogelijkheden en onmogelijkheden waren. Je moet snel weten waar de niet-zelfredzamen zitten en hoe je die kan helpen. Het interessante is datje als gemeenschap zelfredzaam bent. Je moet weten waar ze zijn en waar ze heen moeten en hoe je kunt zorgen dat iedereen ergens een plek heeft om naartoe te gaan: vrienden, familie of smart shelters. Denk aan een kantoor datje vrij snel kunt ombouwen tot slaapzaal. Dat soort dingen moet allemaal ontwikkeld gaan worden.

De heer **Romijnsen** merkt op dat gebied 3 in zijn optiek niet minder belangrijk is; daar loopt een belangrijke verkeers- en spoorader.

Mevrouw **Kelder** is dat geheel met hem eens. Daarnaast zitten er nog functies onder de grond die beschermd moeten worden.

De heer **Romijnsen** vraagt of er extra maatregelen worden genomen om die rijksweg en die spoorlijn extra te beschermen tegen water.

Mevrouw **Kelder** antwoordt dat een groot deel van dat gebied 3 hoog genoeg ligt, uit haar hoofd gezegd. In gebied deel 2 ligt het in ieder geval niet hoog genoeg en daar zou het opgehoogd moeten worden. Dat is op dit moment een plan van het rijk en niet van de gemeente. De norm voor dit gebied is in de vergelijking echt niet hoger dan de norm die Dordrecht voorstelt. Dat is dus voor iedereen in Nederland een punt; dat moet gewoon aandacht hebben. Het is een evacuatie-route die gewoon op orde moet zijn, ook voor Rotterdam en het rivierengebied.

Wethouder **Sleeking** merkt op dat ten zuiden van de Zeedijk een heel dun bevolkt gebied ligt. Wat geëvacueerd moet worden, wat niet al op terpen staat, zal bijvoorbeeld ook om vee gaan. Dat is te overzien. Maar met name de evacuatie-routes zijn van belang. Het college heeft vorige week overleg met het Waterschap gevoerd en daarbij gevraagd om scherper in beeld te brengen wat de huidige evacuatiecapaciteit is en welke knelpunten zich voordoen. Er ligt een prachtige brugverbinding over de Moerdijk, maar hoe zit het met de A16, de tunnels, de capaciteit van de A15? Er wordt nu gesproken over 15% als evacuatiefractie, maar hoe groot is de capaciteit precies? Als een ramp zich voordoet, gebeurt die niet alleen op het Eiland van Dordrecht, maar in een groter gebied. Het hoogwater van de rivieren zie je dagenlang van te voren aankomen; de effecten van een heftige storm zijn soms lastiger in te schatten. De VVD heeft onlangs gevraagd om eens naar de Maaslandkering te kijken, om die wat eerder dicht te doen. Daar zal ook op worden ingezoomd, dus op een combinatie van mogelijkheden om die bescherming ook echt te kunnen bieden.

De heer **Pols** vraagt wat de verhoging van de dijken zal worden, naar verwachting. Gaat het bij de "sterke dijk" over meters?

Mevrouw **Kelder** antwoordt dat het geen meters zullen zijn.

Wethouder **Sleeking** merkt op dat er een dijkversterkingstraject loopt aan de oost- en westkant.

Mevrouw **Kelder** antwoordt dat als je die extra sterk maakt, het niet meer dan een meter zal zijn wat er op moet.

De heer **Gersonius** vult aan dat op het Eiland van Dordrecht vooral versterking speelt; de dijken zijn op de korte tot middellange termijn, dus tot 2050, waarschijnlijk wel hoog genoeg. De sterkte zit niet in de huidige norm, maar wel in de nieuwe norm, dus daar wordt nu vooral onderzoek naar gedaan. In de volgende ronde met de raad kan daar meer inzicht in gegeven worden.

Mevrouw **Kelder** merkt op dat de Wantijdijk al enorm breed is. De dijk die in de leggers staat, bij het waterschap, is 40 meter breed, maar wat er ligt is 100 meter. Als je daar een extra sterke dijk wilt maken, moetje dat wat er ligt, gaan normeren als dijk. Dan moetje kijken of dat voldoet; misschien moetje een kleilaag aanbrengen, maar dat is veel minder dan helemaal ophogen en aanpassen. Dat is een beetje wat daar speelt, maar de details zijn nog niet bekend.

De heer **Van Burg** vraagt welke aanpassingen mogelijk zijn in het historisch havengebied.

Mevrouw **Kelder** antwoordt dat daar heel veel monumenten staan; dat wordt dus niet gherstructureerd en ophogen is heel lastig. Je zit een beetje klem met watje kunt doen. Het is bijna alleen kademuurtjes, of een kering die in de grond verdwijnt en omhoog komt als er wat aan de hand is. Een kademuurtje moet geregeld worden met het Waterschap; voor de andere ingreep moet het gebied veranderen van buitendijks naar binnendijks gebied. Dat moet het Rijk dan ook op die manier vastleggen.

De heer **Seme** vraagt of er in bouwplannen en bestemmingsplannen nu rekening gehouden moet worden met minder bouwen of hoger bouwen.

Mevrouw **Kelder** antwoordt dat het wel consequenties heeft voor de ruimtelijke ordening; je moet in het ene gebied vooral zorgen dat de vitale infrastructuur snel kan herstellen, dus zorgen dat alles uit is en dat er geen water bij kan komen en in het andere gebied moet alles kunnen blijven functioneren. Daar moetje dus snel kunnen herstellen.

Mevrouw **Edenburg** vraagt of dijken die omhoog konden komen, daar is over gesproken in de vorige presentatie, nog steeds in de planning zitten.

Mevrouw **Kelder** antwoordt dat het nu nog niet nodig is, misschien pas na 2050, maar het is een mogelijke oplossing. Op dit moment moeten alle partijen om de tafel om na te denken over hoe je dit gebied naar de toekomst toe perspectief kunt bieden. Het is dus wel mogelijk.

De **voorzitter** dankt voor de presentatie en de inbreng. Aandachtspunten: de landschappelijke meerwaarde van de secundaire dijken, het betrekken van burgers aan de voorkant, de relatie met de vrijwilligers die behulpzaam moeten zijn voor de groep niet-zelfredzamen, aandacht voor het gebied 3 en de evacuatiecapaciteit van de routes. Hij sluit de vergadering.

Voor kennisgeving aangenomen.

**VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE ADVIESCOMMISSIE
D.D. 21 JANUARI 2014**

Fysieke Leefomgeving (Wonen)

PRESENTATIE EN INHOUDELIJKE BEHANDELING

**VERZOEK OM PRESENTATIE OVER DE FUNDERINGSPROBLEMATIEK IN DE
ADVIESCOMMISSIE**

**RAADSINFORMATIEBRIEF OVER EINDEVALUATIE STADSBREED
FUNDERINGSHERSTEL(1141564)**

**MINISTERIE VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU: MANIFEST
KLIMAATBESTENDIGE STAD (1152938)**

VASTSTELLEN KADERNOTITIE CASCO OP ORDE (1149883)

Voorzitter: de heer Riet

Secretaris: de heer Hoogstad

Verslag: Erna Verveer, notulistenbureau Getikt! af audio

Aanwezig:

De heer Staat, ChristenUnie/SGP

Mevrouw Van Dongen, BETER VOOR DORDT

Mevrouw Van den Bergh, PvdA

De heer Tiebosch, D66

Mevrouw Ruisch, GroenLinks

Dhr. H. Tazelaar, VSP

Mevrouw Veldhuijzen, CDA

De heer Van der Linden, ChristenUnie/SGP

De heer Van der Net, VVD

Namens het college is aanwezig wethouder Reynvaan

Namens de ambtelijke organisatie is aanwezig de heer Den Engel

Namens het KCAF is aanwezig de heer Ir. Dick de Jong (kenniscentrum aanpak funderingsproblematiek)

De **voorzitter** opent de vergadering. De heer De Jong zal een presentatie verzorgen; hij vervangt de heer Van Wensen, die om gezondheidsredenen helaas is verhinderd en sterkte toegewenst krijgt.

De heer **De Jong** geeft een presentatie. Dordrecht mag best trots zijn op de behaalde resultaten, maar het is nog niet klaar. Er moeten nog 451 woningen aangepakt worden in de komende vijfjaar. Dordrecht is voorloper; de aanpak is een voorbeeld voor andere gemeenten. Er is veel kennis opgedaan; er is veel geld in gestoken. De heer van Wensen heeft een belangenvereniging opgericht. Uiteindelijk heeft dit geresulteerd in een landelijk kenniscentrum, dat snel van de grond gekomen is en dat een heel belangrijke functie heeft.

De gehele presentatie is terug te vinden op het Raadsinformatiesysteem.

Mevrouw **Van den Bergh** dankt voor de presentatie. Ze vraagt waarom de genoemde 451 woningen die nog aangepakt moeten worden, niet binnen de termijn hersteld konden worden. Er is inmiddels veel meer expertise gekomen; met betrekking tot het grondwaterbeheer begrijpt ze nu dat er meerdere oorzaken zijn voor

funderingsproblematiek en ze vraagt of ze goed heeft begrepen dat er meerdere oplossingen zijn naast grondwaterbeheer.

Ze vraagt of landelijk een éénloketfunctie te realiseren is.

De heer **De Jong** antwoordt dat er uit het eerste traject nog steeds panden zijn die niet opgeknapt zijn, terwijl er wel subsidie en leningen verkrijgbaar waren. Dat heeft er met name mee te maken dat er geen 50% meerderheid was om te gaan herstellen en dan heb je als gemeente geen rechtsmiddelen. Daarnaast heb je te maken met onwillige verhuurders. Er is veel aandacht besteed aan grondwaterbeheer; er is wel veel expertise opgebouwd. Je moet zeker weten dat wanneer je die maatregel neemt, het daarna ook goed is en dat dat de enige problematiek betreft. Ten tweede moet je regelen dat in een bouwblok de grondwaterstand goed is door er een poldertje van te maken en dan krijg je vragen als: wat zijn de kosten, wie beheert het en van wie is het, is er gemeentegrond nodig? Er zijn in Dordrecht één of twee proeven uitgevoerd en met het ministerie is afgesproken dat die nog een keer doorgelopen worden om te bepalen wat de issues zijn en wat je in het vervolg zou kunnen doen om dat wat scherper te onderzoeken. De landelijke aanpak omvat ook een landelijk funderingsloket. Gemeenten zeggen vaak dat het beantwoorden van telefoontjes over funderingsproblematiek veel capaciteit kost voor de ambtelijke organisatie; ze zouden dat graag aan een centrale post overdragen, zodat je ook meer gegevens krijgt. De beantwoording van de vragen kan ook wat professioneler gedaan worden. Dordrecht heeft wel gekozen voor ambtenaren die verstand van zaken hebben, maar in kleinere gemeenten is dat niet altijd zo.

De heer **Van der Linden** merkt op dat in Dordrecht bekend is dat er 451 panden zijn waar iets mee moet gebeuren. Hij vraagt wat daar nu aan kan gebeuren vanuit de gemeente. Er is straks een notitie hoe om te gaan met casco's en daar staat in dat met beperkte middelen zaken moeten worden uitgevoerd.

De heer **De Jong** antwoordt dat naar een aantal van die 451 huizen recent nog eens heel goed is gekeken, met de intentie om wat slims te bedenken. Hij loopt al heel wat jaren mee en denkt aan de ouderwetse stadsvernieuwing: je ontkomt er niet aan om iets te doen. Of je gaat aanschrijven en je maakt met de eigenaar een betalingsafpraak, waarbij je als gemeente natuurlijk het risico loopt voor het bedrag dat je investeert, of als tweede optie een financieringsarrangement bij het landelijk fonds. Dan komt hopelijk het vangnet weer terug, maar ook een noodfonds voor strategische aankopen. Dat wil niet zeggen dat je alles moet aankopen, maar bijvoorbeeld die panden, nodig om de zestig procent te halen. Dat is overigens ook wel weer een risico voor de gemeente.

Mevrouw **Veldhuijzen** vraagt wat nu het goede peil van het grondwater is; daar zijn altijd de discussies over gegaan.

De heer **De Jong** antwoordt dat er geen normering is voor "het goede peil". Je moet ook niet de illusie hebben dat je binnen een paar jaar weet hoe dat grondwater beheerst kan worden; het schijnt vaak zijn eigen dynamiek te hebben. De enige oplossing is om maatregelen te nemen zodat je uiteindelijk geen last meer hebt van het grondwater.

De heer **Van der Net** merkt op dit wel interessant te vinden, want jarenlang ging de discussie over het grondwater en nu hoort hij dat je eigenlijk moet laten gaan omdat dat uiteindelijk niet de oplossing biedt voor het probleem.

De heer **De Jong** antwoordt dat zijn persoonlijke inschatting is dat het geen oplossing is voor het grootste deel van de problemen. Voor een aantal blokken zou het kunnen helpen, maar dan moet je heel specifiek voldoen aan een aantal randvoorwaarden. In de Dordtse situatie zou het in bepaalde delen misschien kunnen, maar zoals aan de Sint Jorisweg lijkt het hem heel lastig.

De heer **Tazelaar** merkt op dat het grondwater een natuurramp is; niemand heeft er eisen aan gesteld en het loopt gewoon weg, dus de overheid moet eigenlijk aangeven dat het een natuurramp is. Er moet gewoon geld voor komen. In de jaren zestig en zeventig, als er heiwerkzaamheden moesten worden uitgevoerd, werd er bij de Bouw- en Woningdienst geïnformeerd naar het zomerpeil en het winterpeil van het grondwater omdat dat verschillend is. Daar moesten de palen dan onder water staan en nu leest hij

ineens dat ze tien centimeter droog mogen staan; hij heeft dat nooit geweten. Er is gewoon niet meer naar het grondwater gekeken. De peilmaten waren bekend bij de gemeente Dordrecht en op een gegeven moment is door lekkage van rioolsystemen en andere oorzaken grondwater weggelekt. Dat komt niet terug. Grondwater toevoegen kan in Dordrecht niet, want dan loopt bij een ander de kelder vol. Hij vraagt waarom de landelijke overheid niet toegeeft dat er maar wat is gedaan met het grondwater en dat niemand er eigenlijk over gaat. Er moet een knoop doorgehakt worden en hij hoopt dat het KCAF daar een antwoord op krijgt.

De **voorzitter** stelt voor om die vraag aan het college te stellen.

De heer **De Jong** antwoordt dat het KCAF een tweesporenbeleid voert. Een van die twee sporen is preventie en er gaat gekeken worden of grondwaterbeheersing in bepaalde gebieden toch een oplossing kan zijn. Maar daar is niet alles meteen preventief 100% mee geregeld. Dat heeft dus de aandacht. De tien centimeter die werd genoemd, mag niet meer; dat was vroeger.

De heer **Nederhof** merkt op datje in veel gemeenten huizen ziet waar de tuinen worden verhard en hij vraagt welke gevolgen dat heeft voor de grondwaterstand. Krijgen die bewoners extra snel een grondwaterprobleem?

De heer **De Jong** antwoordt datje dat niet zo kunt zeggen. Het is natuurlijk wel zo dat als je al het groen weghaalt en overal asfalt en stenen aanbrengt, het grondwater afgevoerd wordt. Je krijgt dan andere afvoerstromen, maar of dat directe gevolgen heeft voor de fundering kan hij zo niet zeggen.

De **voorzitter** dankt voor de toelichting en geeft de stukken in bespreking, met de nadruk op de Kadernotitie.

Mevrouw **Van Dongen** merkt op dat het de vorige keer ging over de subsidieregeling rond het funderingsherstel; daar moest extra geld voor vrijgemaakt worden, want er waren toch nog 180 woningen die er - gelukkig - in het laatste jaar gebruik van maakten. Er is ruim 40 miljoen geïnvesteerd in Dordrecht voor alle herstelde woningen. Kijkend naar de evaluatie is haar fractie van mening dat de gemeente haar rol heeft gezien en opgepakt, waarvoor waardering. Die waardering is zeker in het begin wisselend geweest in de stad, gezien de onzekerheden, maar in de loop der jaren is die absoluut in positieve zin gegroeid en dat heeft landelijk heel veel waardering opgeleverd. Het kenniscentrum, voortgekomen uit het funderingsplatform, is in haar optiek een stevig staaltje van Dordtse burgerkracht. Op diverse vlakken waren gerechtelijke uitspraken nodig om helderheid te verschaffen in beleidslijnen en uitvoering, want als voorloper kon de gemeente Dordrecht natuurlijk niet bogen op bestaande jurisprudentie. Er zijn veel maatwerkoplossingen; het is mooi om te zien dat dit kan en het zal ook voor de nabije toekomst nodig zijn. Haar fractie is van mening dat het een complete en overzichtelijke evaluatie is. Er is veel geleerd, geïnvesteerd en bereikt, maar het is nog niet klaar. Een aantal woningen waar herstel van fundering en casco nog steeds hard nodig is, naast een aantal woningen waar eigenlijk alleen sloop en nieuwbouw nog als optie zou kunnen worden genoemd; toekomstige aanschrijvingen zijn waarschijnlijk niet uit te sluiten. De gemeente neemt daarmee een financieel risico. Haar fractie is er wel van doordrongen dat het nodig is en dat er een goede afweging wordt gemaakt voor welke woningen dat nog waardevol is, in de zin dat als je de fundering herstelt, je ook nog een goed casco overhoudt. Een aanschrijving kan eigenaren natuurlijk als een zwaard van Damocles boven het hoofd hangen, vooral als ze niet over financiële mogelijkheden beschikken om het herstel uit te laten voeren. De kosten worden wel op de eigenaar verhaald, hetgeen vervelende gevolgen kan hebben; de sociale kant van funderingsleed is niet in geld uit te drukken, maar mag zeker niet over het hoofd gezien worden. Een huis is een thuis, een plek waar iemand zich veilig en geborgen weet. Funderingsleed kan dat gevoel flink aantasten. Het schrijnende voorbeeld van een uithuiszetting waar de hypotheek op zich betaald werd, is illustratief. Gedwongen verkopen met restschulden, aangegane verplichtingen die door veranderde omstandigheden niet meer na te komen zijn. Het inzetten op maatwerkoplossingen en schrijnende situaties voorkomen zijn wat haar

fractie betreft een must voor de nabije toekomst. Soms kan dat een spanningsveld geven, want niemand mag wonen in een potentieel onveilige woning, terwijl dat uiteindelijk wel het gevolg kan zijn van een slechte fundering en forse casco'schade. Er zijn ook vijf aanbevelingen gedaan. Bij punt 1 is duidelijk dat de gemeente de casco's op orde wil houden en de kwaliteit wil waarborgen. Ze vraagt hoe dat gezien moet worden in relatie tot de onderhoudsverplichting die daar wordt aangegeven; die zal dan weer wat verder strekken dan de notitie Casco op orde. Bij punt 5, de kaart met herstelde panden; die kan zeker helderheid bieden, ook als daar panden op staan waar herstel niet nodig is. Optimale zorgvuldigheid is daarbij wel echt nodig om de verkoopmogelijkheden en waarde van woningen misschien ten onrechte nadelig of voordelig te beïnvloeden. De beïnvloeding van grondwateronderlast en -overlast blijft een moeilijke zaak; bij twee voorbeelden was te zien dat herstel van de fundering uiteindelijk vaak de meest duurzame oplossing blijkt. De technische ontwikkelingen gaan heel snel en het kenniscentrum zal daar zeker een aanjager in willen zijn. Haar fractie ziet wel gebeuren dat er misschien meer mogelijkheden komen en vertrouwt er op dat de gemeente Dordrecht dat ook in de gaten zal houden. Gelet op het grote aantal gemeenten waar funderingsschade een serieuze bedreiging voor de woningvoorraad is, lijkt een fonds vanuit de rijksoverheid haar echt een logische route. De gemeenten moeten daarin gezamenlijk optrekken en stevig de lobby voeren. Haar fractie heeft heel veel waardering voor het kenniscentrum om wederom in overleg te gaan met de Tweede Kamer en voor wat zij inmiddels al bereikt hebben. De indruk is dat de wethouder al een stevige lobby voert en ze vraagt om een toelichting op de stand van zaken.

Bij de Kadernota Casco op orde merkt zij op dat dit een compacte nota is met een heldere visie, aansluitend op het eerdere beleid. De notitie spreekt van 100 woningen; het kenniscentrum geeft andere cijfers van woningen met een slechte fundering waar binnen vijfjaar onveilige situaties kunnen ontstaan. Een gerichte aanpak bieden lijkt wel nodig en op zich is aanschrijven een legitiem middel om iets te bereiken als de veiligheid in het geding is. De nadruk moet liggen op de relatie tussen funderingsherstel en cascoherstel; alleen cascoherstel is puur cosmetisch. Daarmee verdoezel je eigenlijk een probleem. Dus eerst de fundering en dan het casco, zoals dat bij de subsidieregeling ook echt samenhangt. Haar fractie steunt de nota op inhoud en ziet graag een uitnodiging voor de verkenning van de financiële mogelijkheden om de middelen die na aflossing in het fonds funderingsherstel terugvloeien, hiermee af te dekken.

In het manifest Klimaatbestendige Stad staat veel wat een relatie heeft met heel veel andere dossiers en haar fractie kan zich voorstellen dat deze punten al wel worden opgepakt en dat het voor een komende collegeperiode herkenbaar terug te zien zal zijn in diverse beleidsmatige maatregelen. Er worden ook allerlei samenwerkingen aangegeven; dat is Dordrecht wel gewend, dus haar fractie heeft daar wel vertrouwen in en ze hoort graag hoe het college over dit manifest denkt.

Mevrouw **Ruisch** merkt op datje weinig toe kunt voegen aan zo'n volledige woordvoering; ze zal kort wat punten aanhalen. Ze dankt voor de toelichting. In het rapport is communicatie een belangrijk punt. De mensen weten onderhand dat ze zelf ook verantwoordelijk zijn; ze hoopt dat er meer bewustwording bij de mensen is dat funderingsherstel samen moet gaan met cascoherstel. De soms ongebruikelijke maatwerkoplossingen verdienen heel veel respect; het heeft Dordrecht ook heel veel gekost, maar het heeft aan de andere kant ook zoveel expertise opgeleverd, ook voor het kenniscentrum, hetgeen van hele grote waarde is. Het is natuurlijk altijd goed als je dingen doet die ook voor anderen van belang kunnen zijn. Ze heeft de heftige periode meegemaakt waarin mensen bijna om je nek hingen met de vraag: en wat doen jullie er aan? De belangenvereniging is ook niet altijd vriendelijk benaderd; in dit rapport leest ze dat de samenwerking tussen gemeente en de vereniging kritisch, maar toch heel goed is geweest. Dat vindt ze voor beide partijen toch een compliment. Een ander goed punt om te lezen was dat alle kosten bij elkaar natuurlijk fiks zijn geweest, maar dat als je de balans opmaakt, ziet dat tegenover elke euro van de gemeente 1,52 euro is ingezet door particulieren. Dat is toch ook een hele goede opbrengst, alles bij elkaar. Dordrecht is duidelijk een voorloper. Het zal naar zij aanneemt een keiharde voorwaarde worden dat

als een huis qua casco niet meer voldoet, er niet meer geïnvesteerd zal gaan worden in de fundering. De persoonlijke ellende begrijpt ze uiteraard, maar op enig moment is dat niet op te brengen door een stad. Het fonds onder een landelijke koepel lijkt haar een hele goede zaak; ze vraagt naar de stand van zaken.

Mevrouw **Van den Bergh** merkt op dat haar fractie geschrokken is van de stand van zaken van een deel van de particuliere woningvoorraad. Het verplicht opnemen van de staat van de fundering in koopcontracten lijkt haar zinnig; ze weet niet of dat al gebeurt. In de Martinus Steynstraat staan ernstig verwaarloosde panden en dat is nog steeds niet opgelost; ze vraagt wat daar mee gedaan wordt. Met de 451 woningen gebeurt nu helemaal niets. De niet-willers zijn een groep apart, maar er zijn ook mensen die om wat voor reden dan ook de financiering niet rond krijgen. Dwangsommen kun je opleggen, maar daar is niks te halen. Er moet iets gebeuren en de mensen willen waarschijnlijk wel, maar ze zitten klem.

De heer **Van der Net** vraagt bij interruptie welke conclusie de PvdA dan trekt.

Mevrouw **Van den Bergh** antwoordt dat die op dit moment ook niet getrokken wordt; ze wil even weten hoe de gemeente daar tegenaan kijkt.

Ze vraagt of de gemeente Dordrecht al contacten heeft over het landelijk noodfonds en of ze daar aan mee gaan doen. Onder de huidige normen zouden nieuwe woningen ook funderingsherstel behoeven, met de kennis van nu en ze vraagt over hoeveel woningen het dan gaat. Dan komen er dus nog woningen aan die straks in dezelfde situatie verkeren als de 451 woningen nu.

Dordrecht streeft naar een duurzame verbetering van de particuliere woningvoorraad; dat is prima. Dat brengt op den duur meer op dan kleinschalige oppoetsbeurten. Maar als je ziet dat veel woningeigenaren geen geld hebben om te investeren, hoe kun je dan ook nog van ze verlangen dat ze duurzaam gaan investeren? Op termijn is het misschien wel goed voor hun woningen, maar als je het al moeilijk hebt om te investeren in noodzakelijke dingen, hoe kun je dan ook nog investeren in energiezuinige maatregelen? Ze vraagt in hoeverre dit verplicht wordt.

Dat is niet het geval; dat vindt ze prima.

De financiële positie van eigenaren verslechtert en ook de WOZ waarde daalt. Ze verwacht dat de gemeente een en ander duidelijker in beeld gaat brengen en ze verwacht een duidelijk en doortimmerd beleid om verwaarlozing van woningen tegen te gaan en te voorkomen. Haar fractie zou een meer urgente notitie tegemoet willen zien.

Mevrouw **Van Dongen** vraagt hoe mevrouw Van den Bergh dat ziet in relatie tot financiering en particulier woningbezit; er is een enorme inzet gedaan in het Dichterskwartier en dan zie je dat mensen al vinden dat ze hun woning opgeknapt hebben als ze een nieuwe brievenbus hebben geplaatst. Dat lijkt haar complex.

Mevrouw **Van den Bergh** antwoordt dat het dat ook is. Maar als je dat zo stelt, dan heb je daar toch een beeld bij. Of je zegt: het is jammer, er zijn gewoon veel woningen die niet in goede staat zijn, maar daar valt mee te leven. Als je het zo neerzet, moet je er ook iets mee willen; iets urgenter dan nu.

Mevrouw **Van Dongen** merkt op dat het wel een particuliere woningvoorraad blijft en de grens om in te mogen grijpen ligt natuurlijk hoog en dat is ook goed.

Mevrouw **Van den Bergh** antwoordt dat haar fractie daar wel anders over denkt, maar het punt is: je signaleert het. Er wordt al veel gedaan, maar de mensen kunnen vaak geen of moeilijk een financiële ondersteuning krijgen op de commerciële markt en dat is een extra probleem.

De heer **Van der Net** vraagt nogmaals of de PvdA vindt dat de overheid bij moet springen. De andere kant is dat particulieren gewoon in eerste instantie zelf verantwoordelijk zijn. Hij hoort graag een uitspraak van de PvdA.

Mevrouw **Van den Bergh** antwoordt dat iedereen uiteraard verantwoordelijk is voor zijn eigen leven, maar de een heeft het toch wat moeilijker dan de ander.

Mevrouw **Ruisch** is het met de heer Van der Net eens dat mensen in eerste instantie verantwoordelijk zijn voor hun eigen huis. Daarnaast heeft de stad er wel belang bij dat huizen in een goede staat zijn. Dus in eerste instantie eigen verantwoordelijkheid, maar

er kunnen momenten zijn dat er een stukje steun mag zijn en in welke vorm, daar moet je het dan over hebben. Dat is ook deze keer gebeurd.

De heer **Tazelaar** zal niet ingaan op de financiën. Funderingsherstel gaat nooit per woning, maar per blok en zolang er mensen zijn die niet willen, zal het ook niet opgelost worden. Hij gelooft niet dat er, zoals mevrouw Van den Bergh suggereert, nog veel op de gemeente af komt, want de kwaliteit van de funderingen is bij de nieuwbouwwoningen in Sterrenburg, Crabbehof en dergelijke gebeurd met betonpalen. Dat gedeelte van Dordrecht blijft echt wel buiten schot; daar is hij niet bang voor. Het probleem zit echt in de oude binnenstad. Verder is het zo: watje ook doet, de overheid zal moeten zeggen, wij geven u geld, maar we kunnen dat als gemeente niet allemaal gaan financieren als iemand in een blok niet kan betalen. De mensen die nu in de zorgen zitten om de hypotheek bij elkaar te sparen, doe je dan toch ook weer tekort. De een krijgt het wel, de ander niet. Er zijn mensen die heel diep in de problemen zitten door de funderingsproblematiek.

Wethouder **Reynvaan** merkt op dat het met het overgrote deel van de Dordtse woningen heel goed gesteld is; gelukkig wel. Er zijn nog problemen met funderingen, maar zoals de heer De Jong zei, er is een goede aanpak gehanteerd. Er is veel gedaan aan onderzoek en aan begeleiding. Ook in een landelijk congres is dat neergezet en er zijn heel veel complimenten over de aanpak in Dordrecht. Ze zou dus echt afstand willen nemen van dramatisch gaan doen. Natuurlijk moet er oog zijn voor de problemen die er nog zijn, maar je mag niet uit het oog verliezen wat goed is en wat al goed gemaakt is. Van de 451 woningen die nog funderingsherstel moeten ondergaan zijn er ongeveer 100 die een korte hersteltermijn hebben gekregen. Daar moet de focus op liggen. Dat is ook de inzet; vandaar dat er nu de nota Casco op orde ligt, waar de raad wordt gevraagd om kaders mee te geven voor een verdere uitwerking. Daarin wordt voorgesteld om de focus te richten op de veiligheid, daar waar die in het geding is. Waar die in het geding is voor wat betreft de fundering zal de fundering aangepakt moeten worden. Als het casco daar bij betrokken is, bij die veiligheid, dan zal daar ook gericht op ingezet worden. Het gaat hier dus niet in eerste instantie om klimaatbestendige ontwikkelingen. Dat is een ander verhaal; wethouder Wagemakers is daar mee bezig. Ze wil dat zeker niet bagatelliseren, want het is belangrijk, maar wel van een andere orde dan de veiligheid van de woningen, waar de woningeigenaren zeker bij betrokken zijn en belang bij hebben, maar ook hun directe omgeving en ook de stad.

In Dordrecht is eind vorige eeuw een en ander in beeld gekomen en begin van deze eeuw is de aanpak gestart. Er is hier een heel grote belangenvereniging ontstaan in heel korte tijd; daar is veel mee bereikt, omdat er een heel nadrukkelijke samenwerking was, juist tussen de mensen die dit betrof, die een woning hadden waarvan de fundering niet meer goed was en de gemeente, waardoor gezamenlijk tot een plan gekomen is. Het is in het verleden zo geweest dat partijen tegenover elkaar stonden omdat de meningen en uitgangspunten verschilden, maar uiteindelijk was er steeds het gezamenlijk belang, namelijk het oplossen van de funderingsproblematiek en dat is altijd met respect naar elkaar en in goede harmonie besproken. Ze heeft daar regelmatig haar waardering over uitgesproken richting de belangenvereniging. Er is heel veel gedaan aan communicatie. De gemeente Dordrecht voelt zich vertegenwoordigd in het KCAF. Volgende week is er weer een overleg met de minister. Ze heeft hierover al meerdere keren gemeld in de bijeenkomst G32 Fysieke Pijler. Dordrecht loopt echt voorop; er zijn echt nog gemeenten die in plaats van de palen, hun hoofd in het zand stoppen en die echt niet onderkennen welke problemen op hen af komen. Voor wat betreft het landelijk fonds, daar is de gemeente via het KCAF in gesprek. De fundering alleen aanpakken als het casco het waard is, dat lijkt evident. In het verleden zijn best funderingen hersteld waarvan je achteraf zegt: was dat het casco wel waard? Maar dat is ook aan de eigenaar zelf. Immers, eigenaren zijn zelf verantwoordelijk voor hun panden. In de Martinus Steynstraat is één kant gedaan, met de andere kant lopen gesprekken over maatwerk. Met betrekking tot het manifest: dat richt zich met name op preventie en op het afspreken welke rol welke partij hierin moet nemen.

De heer **De Jong** vult aan te hebben begrepen van de heer Van Wensen dat heel veel partijen vinden dat er een funderingsparagraaf in een koopcontract moet staan, maar makelaars zien dat liever niet. Dan moet je ook verplicht stellen welk onderzoek gedaan moet worden en daar zijn kosten mee gemoeid. Het is nog niet van tafel en ook dit punt komt terug in het overleg met minister Blok. Maar die is ook weer tegen regelgeving verzwaren, dus het is een spanningsveld. Het is begrijpelijk, maar aan de andere kant, je zult maar een huis kopen dat achteraf toch een slechte fundering blijkt te hebben. Het loopt dus nog.

Wethouder **Reynvaan** merkt op dat wat aanwijzingen en informatie in Dordrecht betreft, alle mensen die in een pand wonen in een kwetsbaar gebied, meerdere malen persoonlijk zijn benaderd over deze problematiek. Er heeft ook veel over in de plaatselijke dagbladen gestaan. Maar het is inderdaad zo dat iemand die uit een ander deel van het land komt en hier een huis wil kopen, niet altijd weet dat hier sprake is van funderingsproblematiek en die mensen zou je inderdaad moeten beschermen.

Mevrouw **Van Dongen** vraagt nogmaals om een nadere duiding van de onderhoudsverplichting in de eerste aanbeveling. Ze vraagt of er meer wordt bedoeld dan de veiligheid, zoals de nota Casco op orde ook aangeeft.

Wethouder **Reynvaan** antwoordt dat de uitwerking van de aanbevelingen terugkomt in het verhaal Casco op orde, zoals gezegd gericht op veiligheid.

Mevrouw **Ruisch** vraagt naar de kosten voor de gemeente als er een risico is dat mensen niet kunnen terugbetalen.

Wethouder **Reynvaan** antwoordt dat, als je als gemeente in wat voor situatie dan ook aanschrijft en de mensen kunnen of willen niet uitvoeren, je vervolgens verplicht bent als gemeente om zelf tot herstel over te gaan. Dan blijft natuurlijk dat je de kosten probeert te verhalen op de eigenaar. Dus als de gemeente aanschrijft, gebeurt dat in het geval dat de veiligheid in het geding is.

De heer **Tiebosch** merkt op dat D66 zich volledig kan vinden in de woordvoering van mevrouw Van Dongen en mevrouw Ruisch. De presentatie was helder; hij sluit zich graag aan bij de complimenten die zijn gegeven. De wethouder heeft zojuist voldoende toelichting gegeven, dus alle fundamentele die hij naar voren had willen brengen, zijn beantwoord. Zijn fractie kan zich vinden in wat nu voorligt.

De heer **Van der Linden** kon zich voor 100% vinden in het betoog van mevrouw Van Dongen en voor 95% in het betoog van mevrouw Ruisch. Hij kon zich voor 80% vinden in het betoog van mevrouw Van den Bergh. Met betrekking tot Casco op orde staat er heel vaak in 'zo gaan we het regelen en zo gaan we het doen'. Dat is ook goed. Als je tegelijkertijd ziet hoe ernstig het gesteld is met de 451 woningen die nog niet aangepakt zijn, dan moet je bij de uitwerking van het beleid ook iets meer aandacht besteden aan de risico's voor de gemeente; misschien moet je veel meer dan die 100 panden aanschrijven. Je zou ook wat meer fantasie loslaten op de vraag: hoe kun je voor panden waar het echt niet lukt, die revolverende fondsen beter inzetten? Dat miste hij een beetje in het stuk en verder kan hij zich helemaal vinden in de kadernotitie.

Wethouder **Reynvaan** dankt voor de complimenten. In de uitwerking van de Casco nota vraagt de heer Van der Linden om rekening te houden met de mogelijkheid dat de gemeente steeds meer risico loopt. Dat zit nou juist in het voorstel, waar mensen die het echt niet kunnen betalen en waar het vanwege de veiligheid wel moet, een laagrentende lening krijgen. De gelden die terugkomen in het revolverend fonds worden gebruikt voor deze aanpak, zoals de heer Van der Linden verzocht.

Mevrouw **Veldhuijzen** merkt op dat het CDA zich kan aansluiten bij de complimenten. Het is eigenlijk een mooi proces geweest, terugkijkend, over een echt moeilijke problematiek. Ze heeft het vanaf de zijlijn meegekregen en dan is het mooi om te zien dat de gemeente en de belangenvereniging elkaar zodanig hebben versterkt dat beiden koplopers zijn. Dan is de aanpak goed geweest en het is mooi dat er een goed vervolg

aan gegeven wordt. Dat vindt het CDA ook een belangrijk punt. De Kadernota Casco op orde is gewoon een goed vervolg. Veiligheid voor het casco kan ook andere dingen zijn; het is goed dat het stadsbreed is, want dat is altijd een beetje het dilemma geweest: dat het maar voor een deel van de stad was. Zeker in een tijd waarin mensen ook om andere redenen hun huis financieel onder water hebben staan is het soms ook hard om te zien dat er voor bepaalde delen wel iets kan en voor andere delen niet. Het is heel goed dat dus die Kadernota heel breed is. Ze vraagt of de gemeente Dordrecht zich laat vertegenwoordigen door het Kenniscentrum.

Wethouder **Reynvaan** antwoordt dat het KCAF contact heeft met het ministerie over landelijke mogelijkheden. De gemeente heeft via de G32 contacten, maar niet rechtstreeks. Voorlopig is het zo dat het KCAF probeert bij het ministerie voor elkaar te krijgen dat er een landelijke regelgeving gaat komen; Dordrecht ondersteunt dat.

De heer **Van der Net** merkt op dat de nota Casco op orde voor hem als liberaal een ideaalbeeld is; eigendom is van jezelf en daar moet je dat mee doen wat je zelf wilt. Daar is de overheid dan ook niet van. De overheid moet inderdaad alleen ingrijpen als de veiligheid in het geding is en dus staat zijn fractie daar volledig achter. Hij sluit zich aan bij de complimenten die uitgedeeld zijn. Dordrecht mag trots zijn op wat hier voor elkaar is gekregen.

Wethouder **Reynvaan** herhaalt dat de gemeente zelf ook trots is. Bij het landelijk congres is gebleken dat die trots terecht is; ze is zeer tevreden over de samenwerking met aanvankelijk de belangenvereniging en nu het KCAF.

De heer **Tazelaar** merkt op dat de heer Van Wensen hier jaren en jaren voor heeft geknokt; hij heeft dat vanaf het begin meegemaakt. Deze man werd soms slecht behandeld door de collega's, maar hij heeft doorgesloopt. Alle eer voor de heer Van Wensen.

De **voorzitter** merkt op instemmende geluiden te horen en hij gaat er van uit dat dit gevoel door de gehele vergadering wordt gedeeld.

Wethouder **Reynvaan** merkt op dat zij deze opmerking en de algemene instemming graag meeneemt naar de heer Van Wensen, als zij hem een dezer dagen bezoekt.

De Raadsinformatiebrief wordt voor kennisgeving aangenomen; het voorstel voor de kaders wordt vastgesteld.

De presentatie geeft voldoende inzicht en krijgt nu verder geen vervolg.

De **voorzitter** geeft complimenten aan de wethouder en de ambtenaren, maar ook de heer de Jong voor de presentatie en het werk dat gedaan is. Hij sluit de vergadering.

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE ADVIESCOMMISSIE

D.D. 21 JANUARI 2014

Sociale Leefomgeving (Jeugd)

VASTSTELLEN KADERS SERVICEORGANISATIE JEUGDHULP (1187546)

VASTSTELLEN BELEIDSPLAN JEUGDHULP GEMEENTE DORDRECHT (1187426)

Voorzitter: de heer Kelholt

Secretaris: de heer Vooren

Verslag: Erna Verveer, Getikt! af audio

Aanwezig:

Mevrouw Nijhof, BETER VOOR DORDT

Mevrouw Koene, VVD

De heer Seme, CDA

Mevrouw Vliegthart, VSP

Mevrouw Bonnema, D66

Mevrouw Kruger, GroenLinks

De heer Van Verk, PvdA

Mevrouw Catsburg, CU/SGP

Namens het college is aanwezig wethouder Wagemakers

Namens de ambtelijke organisatie is aanwezig de heer Peereboom

De **voorzitter** opent de vergadering en heet iedereen welkom. Na enige discussie wordt besloten om eerst het onderdeel serviceorganisatie te bespreken en daarna het beleidsplan, mits daar nog voldoende tijd voor beschikbaar is.

De heer **Van Verk** merkt op dat het lijkt op een salamitactiek die langzaam toeleidt naar een organisatie waarvan hij vindt dat je daar niet heen moet willen. Hier wordt voorgesteld om de serviceorganisatie, hetgeen hij op zich een goede ontwikkeling vindt, onder te brengen bij de Dienst gezondheid en jeugd. Dat vindt hij een veronderstelling die hem te ver gaat; die organisatie moet een onafhankelijke positie hebben waardoor ze ook op een onafhankelijke en duidelijk gemarkeerde wijze kunnen rapporteren en hun werk kunnen doen. Buiten dat is het een rare U-bocht: eerst is een jaar of twee jaar geleden de huidige jeugdgezondheidszorg weggehaald en ondergebracht bij Careyn en nu wordt voorgesteld om er weer allerlei jeugdzorgactiviteiten onder te brengen. In de discussie op de woensdagavond is vastgesteld dat de positie van de raden helder en duidelijk gemarkeerd moet worden, ook in de gemeenschappelijke regeling met betrekking tot de jeugdzorg en dat mist hij in dit verhaal. Je brengt het onder in de gemeenschappelijke regeling van de Dienst gezondheid en jeugd; dat is al een gemeenschappelijke regeling en daar heb je als raad al geen positie. In het verleden is aangetoond hoe dat pijnlijk mis kan gaan. Hij vindt de taken die worden ondergebracht bij het servicebureau op zich duidelijk en een goede zaak. Hij vraagt wel in hoeverre zo'n organisatie nu verantwoordelijk wordt voor de budgettoedeling en in hoeverre de gemeente en de raad / gemeenteraden daar verantwoordelijk voor zijn. In het raadsvoorstel staat dat de gemeenten in Zuid-Holland Zuid uniforme afspraken moeten maken over de uitvoering, waarbij ze de toeleiding generalistische ambulante ondersteuning en een deel van de specialistische ondersteuning behoudt. De colleges worden dus verantwoordelijk voor dat gedeelte van het werk, maar ze maken wel uniforme afspraken in Zuid-Holland Zuid. Hij vraagt om uitleg, want bevoegdheden voor specialistische jeugdhulpverlening worden volgens het voorstel belegd in de Dienst Gezondheid en Jeugd. Voor wat betreft de specialistische jeugdhulpverlening is volgens hem gezegd dat die apart blijft; die organisaties bestaan al, de jeugdreclassering, de

jeugdgezondheidszorg. Als bedoeld wordt dat daar diensten van kunnen worden afgenomen, dan moet dat misschien wat helderder beschreven worden, maar het wordt volgens hem geen onderdeel van het servicebureau. Voor wat betreft het meldpunt AMK, dat moet samengaan met huiselijk geweld; zijn fractie zou er voor willen pleiten om te kijken of je niet alle meldpunten en crisisdiensten efficiënter samen kunt voegen en op één plaats positioneren, waardoor je meer capaciteit en meer disciplines binnen één crisisdienst krijgt en het meldpunt ook een meer algemeen karakter krijgt.

Mevrouw **Koene** vraagt bij interruptie of de heer Van Verk al een idee heeft op welke plek dat dan zou moeten gebeuren.

Mevrouw **Nijhof** merkt op bij interruptie dat in het stuk staat dat er gestreefd wordt naar één vorm van crisiszorg en stelt de heer Van Verk voor om het nog eens na te lezen.

De heer **Van Verk** merkt op dat hij echt al die nota's niet gaat zitten lezen; dat zijn 300 of 400 bladzijden. Een voorstel moet helder en duidelijk zijn; daar moet hij uit kunnen afleiden wat er gebeurt en er staat dus niet in het voorstel dat die crisisdiensten bij elkaar zouden moeten worden gevoegd. Hij blijft er bij dat die crisisdiensten en hulpdiensten op één plek georganiseerd moeten worden. Dat moetje eigenlijk onderbrengen bij de ondersteuningsorganisatie of het daar aan verbinden, het servicebureau voor jeugdhulpverlening, omdat in zijn visie tussen nu en een jaar of vier, vijf de verschillende vormen van hulpverlening steeds meer in elkaar gaan vloeien. Nu wordt nog gesproken over jeugdhulpteams, maar dat worden later gewoon maatschappelijke zorgteams voor de buurten. Als de WMO/AWBZ operatie doorgaat, dan krijg je in feite naast de transitie de transformatie en die zou moeten leiden tot een algemeen buurtmaatschappelijk werk met daar overheen een serviceorganisatie voor het geheel.

Mevrouw **Nijhof** merkt op dat zij het zo niet heeft gelezen; ze begrijpt niet waar de heer Van Verk het over heeft. Het is volgens haar ook niet de bedoeling dat de stukken niet worden gelezen en hier vervolgens over worden gedaan.

De heer **Van Verk** neemt daar kennis van.

Mevrouw **Koene** vraagt de heer Van Verk of hij vindt dat als die samenvoeging plaatsvindt, dat onder de serviceorganisatie moet vallen. Dat zou tegenstrijdig zijn met wat de heer Van Verk eerder aangaf.

De heer **Van Verk** houdt wat dat betreft elke optie open; als het op een betere manier geregeld kan worden is dat ook goed. Zo'n organisatie moet er wel zijn en die moet vooral een breed en algemeen karakter hebben, zodat die breed inzetbaar is.

Mevrouw **Koene** vraagt of de heer Van Verk dan een andere mening heeft dan zij. Als ze naar de serviceorganisatie kijkt en naar wat daar in onder wordt gebracht, dan is dat in feite straks een vrij technische organisatie waarvan je juist blij moet zijn dat er zo min mogelijk uitvoeringstaken in komen. Dan houd je het voor de serviceorganisatie duidelijk, maar dat zorgt er ook voor dat dan de uitvoerende taken beter kunnen functioneren.

De heer **Van Verk** is het met haar eens.

De heer **Seme** merkt op dat de heer Van Verk zich uitsprak tegen onderbrengen bij de Dienst gezondheid en jeugd en vraagt of hij een ander voorstel heeft.

De heer **Van Verk** antwoordt dat hij het nergens onder wil laten vallen; die serviceorganisatie moet een onafhankelijke positie krijgen, waarvoor wellicht een aparte gemeenschappelijke regeling wordt opgericht en waarbij de raden nadrukkelijk positie krijgen. Dat is namelijk de toezegging die is gedaan door de heer Van der Vlies. Die zei destijds dat hij nog niet precies wist hoe dat vorm te geven; daar zou over nagedacht worden met een aantal mensen. Via wethouder Wagemakers wil hij de heer Van der Vlies aan die toezegging houden, want dat was voor de PvdA de doorslaggevende reden om op dat moment toch in te stemmen met het voorstel.

Mevrouw **Kruger** merkt op dat ze ook even van haar stuk was door de opmerking van de heer Van Verk dat hij de stukken niet las; ze vindt dat er wel wat respect moet zijn voor het werk van de ambtelijke organisatie. Ze vraagt of de heer Van Verk bedoelt te zeggen

dat de serviceorganisatie een organisatie moet zijn die voor alle 17 gemeenten alles regelt, maar onafhankelijk, dus niet ondergebracht wordt bij de bestaande gemeenschappelijke regeling.

De heer **Van Verk** bevestigt dit.

Mevrouw **Catsburg** merkt op dat in het voorstel staat dat de serviceorganisatie als apart cluster wordt gepositioneerd binnen de gemeenschappelijke regeling Dienst gezondheid en jeugd Zuid-Holland Zuid. Het lijkt haar persoonlijk heel handig dat er al zo'n gemeenschappelijke regeling bestaat, waar je zonder meer bij aan kan sluiten. Haars inziens is het ook logisch dat het in een apart cluster gaat, omdat het ook een hele aparte bedrijfsvoering en takenpakket en doelgroep zal hebben. Dat aparte cluster stelt de heer Van Verk ook niet gerust, begrijpt ze uit de woorden van de PvdA.

De heer **Van Verk** beaamt dat.

Mevrouw **Bonnema** merkt op dat het haar relevant lijkt om het sturingskader op te stellen voor zover dat nodig is voor het sturen door de raad op kwaliteit en prestatie; als dat geborgd is, is het wat haar fractie betreft akkoord.

Mevrouw **Catsburg** merkt op dat ze het als volgt heeft gelezen. De serviceorganisatie is gewoon bedoeld voor de zorginkoop, de kwaliteitsmonitoring, het aanleveren van gegevens voor die verantwoording middels de wethouder aan de raad. Er zit een splitsing in de taken van de serviceorganisatie, namelijk een stuk waar die vrij veel positionering bij heeft omdat daar ook een stuk besluitvorming in zit voor wat betreft de residentiële hulp gezinsvervangingscrisisdienst AMHK en JWJR en er zit een stuk in waar de gemeente eigenlijk de lead blijft houden, omdat de gemeente verantwoordelijk is voor de organisatie van de uitvoering. Bij het woord delegeren moest ze ook even slikken, want de zware zorg wordt wel degelijk gedelegeerd en enige invloed zal daar dus via de wethouder die in het bestuur van de gemeenschappelijke regeling zit, lopen. Daar moet je dus goede afspraken over maken. Zelf denkt ze daarvoor aan een soort CTOO constructie, al is daar natuurlijk geen formele grond voor in de wet. Maar je zou een soort commissie met vaste deelnemers kunnen bedenken die echt alle sturingsinformatie in mag zien en alle monitoringgegevens in mag zien en zo een soort commissarissen zijn van dat stuk van de serviceorganisatie. Ze vindt het heel positief dat het jeugdteam daar bij is gekomen, want het zat eerst bij de Drechtsteden. In die zin is het een positieve ontwikkeling in haar optiek, want daar krijgt de raad juist meer over te zeggen. Daar gaat het meeste plaatsvinden, want daar zullen de meeste jongeren in terecht komen. Ook daarin zal natuurlijk de wijze waarop goed vastgesteld moeten worden, want de raad gaat ook niet bij het jeugdteam om de tafel zitten om de casussen te bespreken. Daar zal dus ook een vorm voor gevonden moeten worden. Zoals het stuk er nu ligt kan ze, ondanks alle vragen die nog niet beantwoord kunnen worden, goed leven met het voorstel.

Mevrouw **Nijhof** sluit zich aan bij mevrouw Catsburg; ook haar fractie kan goed leven met het voorstel.

De heer **Seme** idem.

De heer **Van Verk** merkt op dat dit een goed debat is. Mevrouw Catsburg zei dat je een soort commissie, een soort Raad van Commissarissen zou kunnen maken, maar geen formele. Maar als het geen formele commissie wordt, heb je ook geen positie. Het gaat hier om een gemeenschappelijke regeling; die is gebaseerd op een wet en die wet kent bepaalde uitvoeringsmogelijkheden. De Drechttraad is al een uitvoeringsconstruct waarvan de minister zegt: je moet wel binnen de kaders blijven. Met andere woorden, daar zit je al langs de randjes van de kaders door de raad in positie te brengen ten opzichte van het bestuur. Wat mevrouw Catsburg doet, is veronderstellen dat het allemaal wel vanzelf goed zal komen. Hij meent dat mevrouw Catsburg de positie van de serviceorganisatie onderschat; die gaat namelijk over de verdeling van de middelen. Dat is volgens hem een uitermate belangrijk onderdeel.

Mevrouw **Catsburg** merkt op dat die over het proces gaat. De indicaties worden afgegeven door de professional, de beschikking wordt vervolgens gegeven door de serviceorganisatie die het proces controleert, of het goed is gegaan; niet inhoudelijk. De heer **Van Verk** merkt op dat er bij herhaling is geschreven dat de serviceorganisatie over de verdeling van het geld gaat; over de wijze waarop ze dat gaan doen wordt later gesproken, maar zij gaan wel over de verdeling van de budgetten. Dat betekent datje als gemeenschappelijke regeling de besluitvorming gaat leggen bij een paar wethouders, zonder verdere controle. In de krant wordt dat regelmatig de Bermudadriehoek van de democratie genoemd, want daar verdwijnt elke vorm van besluitvorming en democratische controle in en niemand weet meer wat er gebeurt. Eer je er iets van kunt zeggen ben je te laat. Dat is in de afgelopen vier jaar ervaren met de GGD.

Mevrouw **Kruger** merkt op bij interruptie dat ze de verhandeling van de heer Van Verk toch even wil onderbreken. Zoals het wordt voorgesteld in het stuk is ze het met de heer Van Verk eens dat onderstreept moet worden dat het een onafhankelijke organisatie is, maar zoals mevrouw Catsburg opmerkte gaat het over het proces en niet letterlijk over het geld. Het gaat over het opstellen van een verdeelsleutel, het gaat over het monitoren van bijvoorbeeld de huisartsen die verwijzingen doen naar de jeugdteams, of zij niet al te veel van het budget opsouperen. Dat staat allemaal in het stuk. Het is puur een proces, het is puur controlerend. Naar haar idee wordt gevraagd om in te stemmen met het opzetten van de serviceorganisatie die dat soort zaken gaat opstellen.

Mevrouw **Koene** vraagt bij interruptie hoe mevrouw Kruger dan de positie en de rol van de raad ziet. Wat heb je als raad nu nog te vertellen op het moment dat de bevoegdheden puur liggen bij een algemeen bestuur?

Mevrouw **Kruger** antwoordt dat de positie van de raad dan miniem wordt. Zoals het er nu uitziet denkt ze dat er momenten, evaluaties zijn waar de raad de kaders van te voren heeft aangegeven en kan bijsturen. Alleen met die afspraken zou haar fractie kunnen instemmen met zo'n serviceorganisatie; niet als alles vast komt te liggen en de raad totaal geen invloed meer zou kunnen uitoefenen.

De **voorzitter** vraagt of de heer Van Verk de enige is die kritiek uit op het voorstel. Mevrouw **Koene** merkt op dat zij al twee keer heeft aangegeven dat ze zich wel kan verplaatsen in de gedachtegang van de heer Van Verk. Ook haar fractie heeft ernstige twijfel bij de rol van de raad en over het positioneren van wat dan ook binnen de dienst gezondheid en jeugd. Op het moment dat je die serviceorganisatie daar onderbrengt, bestaat het risico op de Bermudadriehoek, zoals de heer Van Verk het uitdrukte. Ze vraagt zich af of het niet mogelijk is om die serviceorganisatie op een andere manier te construeren dan binnen die regeling van de dienst gezondheid en jeugd.

De heer **Seme** citeert uit het stuk, waaruit blijkt dat de rol van de raad volgens hem niet wordt losgelaten.

Mevrouw **Vliegenthart** sluit zich met betrekking tot de rol van de raad aan bij de heer Van Verk; haar fractie heeft dezelfde vragen aan de wethouder.

Mevrouw **Bonnema** merkt op dat haar fractie graag een aparte organisatie ziet die voldoende in de hand gehouden kan worden door de raad, zodat er voldoende sturingsmogelijkheden zijn en de raad op de juiste manier de kaders mee kan geven. Als het budget niet op koers is, moet de raad in kunnen grijpen. Als aan die voorwaarden voldaan is, dan is een aparte stuur- en inkooporganisatie mogelijk. Dat is het eerste uitgangspunt en vervolgens wil ze graag nog ingaan op allerlei punten.

De heer **Van Verk** merkt op dat de heer Seme, vrij vertaald, aangeeft dat de verdeling van de middelen een belangrijke taak is van deze onafhankelijke organisatie. Hij vraagt, als dat geld nu een van de kerntaken van deze organisatie is, of dat niet voldoende reden is voor de heer Seme om te zeggen: en daar moeten wij dus wel als raad in positie zijn om daar op te sturen. Dat kan allerlei motivaties hebben; zo zal mevrouw Koene waarschijnlijk willen dat het strikt binnen het budget blijft en de PvdA zal zeggen te vinden dat de zorgvraag leidend moet zijn. Maar de raad moet wel in positie zijn en als je dat weggeeft aan het bestuur, betekent het dat je één of twee keer per jaar iets over de middelen mag zeggen. Dat is dan bij de begroting en bij de afrekening. Keer op keer zie

je bij de gemeenschappelijke regelingen dat er te laat en te weinig iets gebeurt. Hij wil dat voor blijven; de gemeente is verantwoordelijk voor de jeugdzorg. De raad wordt aangesproken door ouders en door mensen die de zorg nodig hebben als het niet gebeurt en dan wil hij wel aan de knoppen zitten.

De heer **Seme** merkt op dat het in de stukken duidelijk wordt gemaakt, wat hem betreft. Hij vraagt de heer Van Verk of die vindt dat in het voorstel nogmaals benadrukt moet worden wat de heer Van Verk zojuist opmerkte.

De heer **Van Verk** antwoordt bevestigend. Het staat naar zijn idee niet goed in het voorstel en dan je ja tegen iets wat je niet wilde.

Mevrouw **Kruger** merkt op bij interruptie dat de raad op grote lijnen bestuurt; je kunt niet bij wijze van spreken elke maand een verantwoording vragen om dan te kunnen bijsturen. Er worden afspraken gemaakt over de budgetten, de serviceorganisatie legt verantwoording af aan de raden. Ze vraagt hoeveel momenten de heer Van Verk wil inbouwen om te controleren of bij te sturen.

De heer **Van Verk** brengt in herinnering dat vanavond de zienswijze is goedgekeurd voor de begroting van de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden; die begroting is twee weken geleden al vastgesteld door Drechtsteden zelf. Dat is mosterd na de maaltijd en dat is vrijwel altijd de praktijk bij gemeenschappelijke regelingen. De raad is onvoldoende in positie en dat is zijn bezwaar tegen een gemeenschappelijke regeling waar je als raad niet aan tafel zit, niet de kaders kan stellen en geen volksvertegenwoordigende rol kan uitoefenen. Er start een traject met een geheel nieuwe taak voor de gemeenten; dat is een goede zaak, maar hij is dan niet tevreden met een bespreking van een begroting waarop je een zienswijze mag indienen. Wat met de zienswijze gebeurt, weetje vervolgens niet. Hij zou liefst in aansluiting op de P&C cyclus meerdere keren per jaar gerapporteerd willen krijgen wat de stand van zaken is.

Mevrouw **Kruger** is het met dat laatste zeker eens, zeker nu met een hele nieuwe organisatie. Daarom is het belangrijk om hier voldoende tijd voor uit te trekken en niet te bezwijken onder de tijdsdruk. De ambtelijke organisatie is bezig om goede stukken op te stellen waar de raad opmerkingen op kan maken. De heer Van Verk wil als ze het goed begrijpt, wel een gemeenschappelijke regeling, maar een andere als die er nu is. Maar dan is het wederom een gemeenschappelijke regeling.

De heer **Van Verk** antwoordt datje van de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden kunt vinden wat je wilt, maar daar wordt het bestuur gecontroleerd door leden van de raad en dat is uniek voor een gemeenschappelijke regeling. Zo'n dergelijke constructie zou het moeten zijn; niet met 17 gemeenten, dus daar moetje over nadenken. Dan kun je net als in de Drechttraad een controle uitoefenen, wat niet lukt met zienswijzen.

Mevrouw **Kruger** merkt op dat de heer Van Verk dus wil kijken naar een vorm van een gemeenschappelijke regeling.

De heer **Van Verk** antwoordt dat hij uitvoering wenst van de toezegging die is gedaan door de opdrachtportefeuillehouder, die heel nadrukkelijk heeft toegezegd dat hij een gemeenschappelijke regeling wil inrichten waarin de raden positie hebben en dat hij de raadsleden daarbij wil betrekken. Dat moet eerst goed en duidelijk geregeld zijn. Voor wat betreft de positionering blijft hij er voorstander van om het niet onder te brengen bij de GGD of de dienst Gezondheid en jeugd, maar daar een onafhankelijke positie van te maken. Zoals mevrouw Catsburg aangaf, onderbrengen als een apart cluster, biedt voor hem onvoldoende zekerheid op de langere termijn, als de strakke controle van de overheid op de uitvoering verdwijnt. Dat is nog buiten het feit dat de dienst gezondheid en jeugd al een gemeenschappelijke regeling is; dan zou je die moeten omvormen. Hij hoort wel of dat mogelijk is.

Mevrouw **Nijhof** vraagt of de portefeuillehouder of de programmamanager zou kunnen reageren met een toelichting op hoe het destijds is verwoord.

Wethouder **Wagemakers** geeft uitleg. Er is een gemeenschappelijke regeling op Zuid-Holland Zuid niveau: Publieke gezondheid en jeugd. Daarin zit de Dienst Gezondheid en Jeugd. Er is de intentie om de serviceorganisatie apart in deze gemeenschappelijke regeling te hangen, dus niet in de Dienst Gezondheid en Jeugd. Dat zijn dus twee

onderdelen die in de gemeenschappelijke regeling zitten. De serviceorganisatie is dus geen onderdeel van de Dienst Gezondheid en Jeugd. Ze zitten samen in de gemeenschappelijke regeling Publieke gezondheid en jeugd. Dat is een gemeenschappelijke regeling waarin 17 gemeenten zitten, met een vertegenwoordiging van een AB, 17 wethouders en een dagelijks bestuur.

De heer **Van Verk** merkt op dat in het voorstel bij het eerste beslispunt staat: intentie uitspreken om toestemming te geven aan het college voor het belasten van de gemeenschappelijke regeling Dienst Gezondheid en Jeugd Zuid-Holland Zuid, met nadruk op het woord dienst. Dan wordt hij of op het verkeerde been gezet, of er wordt een woordspelletje gespeeld.

De heer **Peereboom** geeft uitleg en stelt dat het een technische aangelegenheid is. De officiële naam van de regeling is de gemeenschappelijke regeling Dienst Gezondheid en Jeugd. Dat is in november gewijzigd.

De heer **Van Verk** merkt op dat je het dan ook hebt over de organisatie Dienst Gezondheid en Jeugd,
(microfoons staan uit)

Wethouder **Wagemakers** merkt op dat het niet zo is dat de serviceorganisatie onderdeel gaat uitmaken van het organisatie onderdeel GGD, Bureau Leerplicht en Vroegtijdig Schoolverlaten. Het is dus een aparte organisatie met zijn eigen bedrijfsvoering, zijn eigen systemen en eigen processen. Feit is, en dat is de toezegging die collega Van der Vlies in december heeft gedaan en die hij vorige week nog heeft herhaald tijdens de informatieve bijeenkomst van de Drechtsteden: feit is dat over het positioneren van raden in die gemeenschappelijke regeling graag gesproken wordt met vertegenwoordigers uit de gemeenteraden die daar ideeën over hebben. Zoals mevrouw Catsburg opperde, het model CTOO, dat zou zo'n model kunnen zijn. De wensen moeten opgehaald worden en het gesprek moet aangegaan worden, want het is belangrijk dat de raden daarin een positie hebben zodat je er ook invloed op kunt hebben, anders dan wat bij wet geregeld is. Vroeger was er het raadsledenplatform Zuid-Holland Zuid; je kunt daar van alles vinden, maar het is de vraag of je een Drechtraad op Zuid-Holland Zuid niveau moet gaan organiseren. Wat hem betreft is dat niet de gewenste richting, maar als de meerderheid daar voor is, dan moet bekeken worden hoe dat uitgewerkt moet worden. Hij denkt dat de toezegging van destijds om met een aantal betrokken raadsleden in gesprek te gaan en te inventariseren wat de wensen en de mogelijkheden zijn, de komende tijd nadere uitwerking verdient.

Zijn tweede punt is het onderscheid tussen lokaal en regionaal en hij legt die vraag direct terug bij de heer Van Verk. Hij vraagt of die het met hem eens is dat er voor een aantal taken op regionaal niveau moet worden samengewerkt en zo ja, hoe de heer Van Verk dat dan ziet. Met name op de specialistische onderdelen: de wet schrijft daar Zuid-Holland Zuid niveau voor, zoals jeugdreclassering en jeugdbescherming. Daar is eerder ook een besluit over genomen.

De heer **Van Verk** antwoordt dat hij dit een beetje flauw vindt. Hij heeft heel nadrukkelijk gesteld dat de specialistische jeugdzorg, zoals jeugdreclassering, GGZ en andere vormen van gespecialiseerde, zware vormen van jeugdzorg op regionaal niveau zijn georganiseerd; daar heeft hij geen woord aan afgedaan. Hij heeft alleen de vraag gesteld: valt dat nu onder de serviceorganisatie, stuurt die aan of staan de organisaties los en worden ze ingekocht via het servicebureau?

Wethouder **Wagemakers** antwoordt dat het laatste aan de orde is.

De heer **Van Verk** antwoordt dat hij dan niet met de wethouder van opvatting verschilt over dit punt; dat is bij herhaling vastgesteld.

Wethouder **Wagemakers** merkt op dat dat de serviceorganisatie de contractering regelt, maar niet de uitvoerende partij is. Dat is ook zo met de jeugdgezondheidszorg op het moment dat die uitgeplaatst is. De dienst heeft geen jeugdartsen meer die de zorg verlenen, dat geschiedt door private partijen, zoals ook in de jeugdzorg de zorg geleverd wordt door de instanties en professionals die er nu van zijn. De serviceorganisatie levert geen zorg. Ze doen de contractering namens de 17 gemeenten.

Met de jeugdteams, maar ook met heel veel andere opvoed-ondersteunende taken die nu lokaal al plaatsvinden is afgesproken om dat lokaal te houden, zo veel mogelijk. Daar

kun je nog over van mening verschillen; je kunt vinden dat een aantal gemeenten dat zelf zouden moeten kunnen. Dat kan. Maar om schaalvoordeel te bereiken en om het efficiënt en effectief te doen, kun je dat organiseren op het niveau van de serviceorganisatie op Zuid-Holland Zuid. Maar de discussie over watje wilt, hoeveel geld je beschikbaar hebt, dat gesprek vindt in de Dordtse gemeenteraad met de Dordtse portefeuillehouder plaats. Dus over het deel lokaal, die generalistische zorg, het voorliggende veld, worden hier afspraken gemaakt die vervolgens bij de serviceorganisatie worden belegd om daar de contractrelaties aan te gaan, om dus niet meerdere gemeenten en ambtenaren contracten te laten afsluiten met dezelfde partijen over hetzelfde onderwerp, maar dat centraal te organiseren.

Mevrouw **Kruger** dankt voor de uitleg. Het verzandt vanavond in een technische verhandeling, terwijl zij liever in zou gaan op de serviceorganisatie an sich: de goede dingen, maar ook de risico's. Er zijn zaken die een overlap hebben met het nog te bespreken jeugdhulpplan, die haar zorgen baren. Als je de ambtelijke organisatie daar naar vraagt blijkt dat die zorgen worden gedeeld; er zijn nog veel losse eindjes. Voor de serviceorganisatie komt een kwartiermaker die de organisatie vorm moet gaan geven, richtlijnen gaat opstellen en dergelijke, maar haar vraag is waarover. De bedragen en de richtlijnen zijn nog niet bekend en dat is voor haar het grootste risico van de hele serviceorganisatie. Ze heeft het stuk een aantal keren gelezen en veel vragen gesteld, maar kan zich nog geen goed beeld vormen van de serviceorganisatie op zich. Uit hoeveel mensen gaat die bestaan, wat voor soort mensen?

De heer **Van Verk** constateert dat er een verschil van opvatting is met betrekking tot de positionering; hij is wel blij dat de wethouder er over wil praten. Hij wil duidelijkheid vooraf en geen salamitactiek, tot je niet meer terug kan omdat er al zo veel geld aan is uitgegeven. Hij vraagt naar de positie van de crisisdiensten en de hulp telefoons. Met betrekking tot de positie van de raden wil hij geen raad a la de Drechtraad vanuit 17 gemeenten, want dan is er een Poolse landdag. De vorm is niet van belang; de taken en bevoegdheden van de mensen die daar aan tafel zitten, daar gaat het om.

Mevrouw **Kruger** merkt op bij interruptie dat er heel veel richtlijnen in het onderliggende stuk staan. Ook zij heeft nog veel vragen, maar dat doet niets af aan het feit dat er een serviceorganisatie nodig is. Je moet ergens beginnen. Ze vraagt of de genoemde vijf ton uit de lucht is gegrepen, of ergens op is gebaseerd. Daar zou ze liever nu over doorspreken dan over de positie van de raad, want daar kom je nu toch niet uit; dat staat duidelijk in het stuk.

De **voorzitter** merkt op dat op dat punt iets vastgelegd kan worden in de vorm van een motie of amendement, maar de standpunten zijn nu wel uitgewisseld. Hij stelt voor om inderdaad in te gaan op de rest van de serviceorganisatie.

De heer **Seme** leest onder punt 2 dat de verantwoordelijkheid en betrokkenheid van de gemeenteraden wordt geborgd. De serviceorganisatie wordt als een apart cluster neergezet en zijn fractie kan dat onderschrijven. Er moet wel goed met de vertegenwoordiger van de raad worden gecommuniceerd, want onder f. staat dat de gemeenteraden collectief verantwoordelijk zijn voor het functioneren van de serviceorganisatie, zowel inhoudelijk als financieel. Hij ziet ook terug in het voorstel dat een lokaal college invloed heeft op lokale vraagstukken en resultaten. In het stuk ziet zijn fractie inhoudelijk voldoende terugkomen. Met betrekking tot risico-inventarisatie zijn goede dingen naar voren gebracht: stel dat de bestuurlijke samenwerking mislukt, wat dan? Dat is natuurlijk een risico. Wat gebeurt er dan met de serviceorganisatie? Hij hoort graag een reactie van de wethouder.

Mevrouw **Kruger** merkt op bij interruptie dat dit volgens haar over het beleidsplan gaat; op dit moment is alleen de serviceorganisatie aan de orde.

Mevrouw **Koene** merkt op dat de heer Seme punt 2.f noemde. Nu heeft Dordrecht toevallig een wethouder die in het AB zit namens de Drechtsteden, maar Papendrecht bijvoorbeeld niet, dus waar ziet de heer Seme dan dat dat geborgd is?

De heer **Seme** merkt op dat hij daarjuist een vraag over heeft gesteld hoe dat neergezet kan worden, zodanig dat het daadwerkelijk meegenomen wordt en de vertegenwoordiger namens de raad het gesprek voert.

Wethouder **Wagemakers** merkt op dat in het algemeen bestuur van deze gemeenschappelijke regeling 17 wethouders zitten van de 17 deelnemende gemeenten; iedere gemeente is daar dus in vertegenwoordigd. In het dagelijks bestuur zitten vijf wethouders.

Mevrouw **Kruger** merkt op dat het stuk duidelijk is, maar voor haar fractie blijft nog onduidelijk hoe het vorm gaat krijgen. Dat is weer door het plan wat daarna komt. Desondanks moetje ergens beginnen en omdat de tijd dringt, lijkt het haar goed om alle punten die in het beleidsplan worden aangegeven, mee te nemen naar de serviceorganisatie zodat een goede monitoring ingezet kan worden.

Mevrouw **Catsburg** merkt op dat het faciliteren van een dashboard een belangrijke taak is. Ze neemt aan dat er aansluiting wordt gezocht bij de huidige zorgverzekeraars die ook allerlei monitoringinstrumenten hebben, ook denkend aan alle extra eisen die de GGZ nu opgelegd krijgt, die ook heel nuttig zouden zijn voor de gemeenteraad als informatie met betrekking tot zorgzwaarte enzovoort.

Dit wordt bevestigd.

Mevrouw **Kruger** merkt op bij interruptie te hebben begrepen dat de zorgverzekeraars juist voor veel onduidelijkheid zorgen omdat ze verschillende monitoren hebben. Ze wordt er niet zo blij van als je gaat sturen op de gegevens van de zorgverzekeraars.

Mevrouw **Catsburg** antwoordt dat ze dat ook niet wil, maar meer doelt op het systeem.

De heer **Peereboom** merkt op dat er een verschil is tussen het zorgkantoor AWBZ zorg langer dan een jaar en de zorgverzekeraar. Voor het zorgkantoor lopen op dit moment intensieve gesprekken met de preferente zorgkantoren in de regio, om te kijken of zij de serviceorganisatie en trouwens ook voor de Wmo kunnen ondersteunen met de technieken, de monitoren, de inkooptechniek die zij hebben. Op dit moment worden tussen de zorgverzekeraars landelijk en de VNG nog afspraken gemaakt dat de GGZ waarschijnlijk voor een periode nog door één van de zorgverzekeraars zal worden ingekocht. Er moet nog worden bepaald wie dat wordt: VGZ, CZ. Dat betekent dat de komende drie jaar de gemeente verplicht is om de zorgverzekeraar te vragen in opdracht van de gemeente dit te doen.

Mevrouw **Bonnema** gaat in op een aantal punten. Met betrekking tot l.a., inkoop en contracteren subsidiëren van alle vormen van jeugdhulp wil haar fractie aandacht voor voldoende ruimte voor innovatieve aanbieders; dat is een belangrijk item. Het faciliteren van het jeugdteam voor budgetbeheersing is wat zwak uitgedrukt, want het gaat om het aansturen van dat jeugdteam indien het budget niet op koers ligt, of de resultaten niet op koers zijn. Daar moet echt op gestuurd worden. Het doet haar denken aan het kort cyclisch sturen van zo'n jeugdteam. Als het daar mis mee gaat, lijkt het haar goed om de raden dat te laten weten op zo'n moment. Er is een bezwaar- en beroepsmogelijkheid; haar fractie ziet ook graag de mogelijkheid voor de Sociale Ombudsman, dat het een duidelijke en uitnodigende plek is waar cliënten die zich niet gehoord voelen in hun verhaal, hun verhaal kunnen doen. Bij onderdeel 2, de volgende randvoorwaarden. De bedrijfsvoering wordt zo effectief mogelijk ingericht. Dan staat er "afweging op kwaliteit en kosten" en dat zijn geen communicerende vaten. Haar fractie dringt er op aan er voor te zorgen dat de kwaliteit van te voren goed omschreven is, met de indicatoren en dat wordt gerapporteerd aan de raad als die kwaliteit niet wordt gehaald. Dat geldt ook voor de kosten; dan ligt er een politieke vraag voor. Voorwaardelijk lijkt haar fractie ook een organisatie met een professioneel lerende cultuur, waaronder het leren van en met cliënten. De positie van en de sturing op de serviceorganisatie wordt in 2016 geëvalueerd, waaronder de kwaliteit van de sturing door de serviceorganisatie. De resultaten moeten zodanig zijn dat er daadwerkelijk een beweging zichtbaar is van minder zware hulp en meer preventie, dus datje voortschrijding ziet. Haar fractie denkt

aan indicatoren als een cliëntenoordeel, sociale ombudsman met verslag, de medewerkers zelf en de behoefte aan de hulp.

Bij 2.b., de organisatorische inrichting die recht doet aan de aansluiting bij de andere verwachte beleidsopgaven, zoals de aansluiting op WMO en Passend Onderwijs: maak daar gebruik van de ontschotting tussen de budgetten tussen al deze transitie.

Bij G. staat genoemd integrale verantwoordelijkheid; daar zijn ook kaders voor nodig en een nadere uitleg. Bij I. wordt gesteld: "een beperkt deel van het nieuwe jeugdhulpbudget beschikbaar te houden". Dat "beperkt" is wat voorbarig; haar fractie vindt datje dat moet afbakenen en moet kijken naar de resultaten die behaald moeten worden voor de diverse onderdelen; dan pas kun je daar een uitspraak over doen en niet op voorhand.

Mevrouw **Koene** wil over het construct gemeenschappelijke regeling horen hoe dan de benaming is van de dienst waar dus de GGD en zo onder vallen.

De heer **Van Verk** heeft een aanvullende vraag. Hoe gaan de budgetten? Er wordt maar een beperkt deel voor de gemeenten behouden, dus het grootste deel gaat daarheen. Hoe gaat dat in zijn werk, wie bepaalt wat waarheen gaat en welke positie heeft de raad daarin?

Wethouder **Wagemakers** merkt op dat de raad de omvang bepaalt van de budgetten van alle zaken in het lokale veld, zoals opvoedondersteuning en dergelijke. Op basis van voorstellen van het college bepaalt de raad welke activiteiten in worden gezet. Vervolgens, als dat in de raad is vastgesteld, wordt dat doorgezet naar de serviceorganisatie die dat in de uitvoering gaat regelen: de contracten en de monitoring, om te zorgen dat de afspraken worden nagekomen. Door kort cyclisch te monitoren kan richting de raden heel snel eventueel het signaal worden gegeven: we halen onze resultaten niet, we overschrijden budgetten, of in het slechtste geval allebei en dan heb je in de raad inderdaad de politieke vraag hoe je dat op gaat lossen. Daarnaast is er het deel van de specialistische zorg; daarover kan de raad altijd het gesprek aangaan met de portefeuillehouder, de wethouder die zitting heeft in het AB en via een motie aangeven wat belangrijk wordt gevonden. Dan zal de wethouder dat oppakken. Zo werkt het in de praktijk wel. Je kunt vanuit de raad een opdracht meegeven om dat in het bestuur neer te leggen. Tegelijkertijd, bij het specialistisch deel moet je voorstellen dat er rechterlijke uitspraken aan ten grondslag liggen en daarover kun je wel spreken met elkaar, maar aan de uitspraak van een rechter dient uitvoering gegeven te worden om die zorg te leveren.

De heer **Van Verk** merkt op dat hij dat laatste al heeft bevestigd. De voorstelling van zaken die de wethouder geeft hoe het dan gaat binnen een gemeenschappelijke regeling met 17 gemeenten, als de raad van Dordrecht bij motie of amendement iets wil, houdt in dat de wethouder van de raad van Dordrecht moet gaan lobbyen bij 16 andere collega's. Als die zeggen: het is jouw probleem en anders gaat het ons extra geld kosten, dan is het einde oefening. Of ze zeggen: Dordrecht, prima, maar dan moet je er wel extra geld tegenaan gooien.

Wethouder **Wagemakers** antwoordt dat een van de uitgangspunten in het sturingskader dat eerder is besproken, financiële solidariteit betreft. Daar moeten nog afspraken over worden gemaakt met de 17, maar daar zit een deel van de ondervanging van het vraagstuk dat de heer Van Verk schetst.

De heer **Van Verk** merkt op dat het ook een deel van het knelpunt kan zijn.

Wethouder **Wagemakers** antwoordt dat dat bij de uitwerking zal blijken. Er is wel gezegd dat het uitgangspunt van financiële solidariteit vastgehouden wordt en dat wordt vervolgens subregionaal, in dit geval op Drechtstedenniveau neergelegd om daar invulling aan te geven. Dat is een kwestie van uitwerking. Er liggen nu weliswaar een aantal besluiten voor, maar het is niet in beton te gieten omdat er ook nog te veel in de uitwerking moet plaatsvinden. Voor de zomer komen er definitieve voorstellen hoe de serviceorganisatie ingericht gaat worden. Wat nu wordt gevraagd, is om in te stemmen met de intentie om het onder te brengen bij de gemeenschappelijke regeling en daarbij

ook een deel van het benodigde krediet vrij te geven, omdat de kwartiermaker aan de slag moet en de uitwerking in het beleidsplan vorm moet geven. De inhoud bepaalt natuurlijk ook voor een deel de vorm die je kiest. Dat zijn parallelle processen die je niet moet loskoppelen van elkaar. Dat is wat voorligt.

De heer **Van Verk** vraagt de wethouder om dan snel met een notitie te komen hoe die de positie van de raden in dit verhaal ziet; dat zou wellicht veel van de problemen wegnemen.

Wethouder **Wagemakers** antwoordt dat hij al heeft aangegeven dat er een toezegging is gedaan door de heer Van der Vlies om met geïnteresseerde raadsleden om de tafel te gaan. Aanstaande donderdag is er een stuurgroepbijeenkomst op Zuid-Holland Zuid niveau. Daar wordt een inventarisatie gemaakt, waarna zo snel mogelijk om de tafel wordt gegaan met geïnteresseerden om ideeën op te halen en die verder uit te werken. Graag zo snel mogelijk wat hem betreft; hij kan alleen geen termijn noemen.

Mevrouw **Kruger** merkt op dat financiële solidariteit mooi omschreven is in de stukken; er wordt, ingegeven door de bezuinigingen, uitgegaan van de civil society, dus de kracht naar de burgers toe. De voornemens zijn mooi, maar zo ver is het nog niet en ze vraagt zich af of dat op een zo korte termijn wel gerealiseerd kan worden. Dat is haar grootste zorg. Net als de heer Van Verk is ze bang dat er besluiten worden genomen onder tijdsdruk die je later niet meer terug kunt draaien en daarom vraagt ze de ambtelijke organisatie en de wethouder om op momenten dat er kinken in de kabel ontstaan, aan de bel te trekken, bijvoorbeeld met betrekking tot die financiële solidariteit.

Wethouder **Wagemakers** antwoordt dat dat gewoon onder de actieve informatieplicht valt; daar mag de raad hem op aanspreken. Er is inderdaad een tijdsklem van 1 januari 2015; je moet natuurlijk niet de fuik in, maar je moet wel voortvarend aan de slag. Elke keer wordt een stap gezet. Ook het college vindt dat de betrokkenheid van raden daar absoluut in geborgd moet worden. Het staat ook in het stuk: de uitwerking van veel van dit soort vraagstukken zal in de komende maanden helder moeten worden. Voor de zomer komen de definitieve voorstellen, zowel op inhoud als op de serviceorganisatie en op dat moment neemt de raad een definitief besluit: wel of niet. Er is opgemerkt dat je dan niet meer terug kunt; vandaar dat wordt geprobeerd om een zorgvuldig proces te doorlopen, met een aantal tussenstappen zodat ook de raad straks het comfort heeft om de goede beslissing te nemen. Het moge helder zijn dat je dit niet tot vier cijfers achter de komma kunt uitwerken; je zult tegen dingen aan gaan lopen die je dan op dat moment moet gaan repareren. Maar als je dan in de relatie tot elkaar goede afspraken hebt, dan kun je dat volgens hem ook doen. Je ziet nu ontwikkelingen op je afkomen; die kun je nu tackelen en andere vraagstukken zul je werkendeweg moeten oplossen. Goede regels aan de voorkant zijn daarbij heel belangrijk en dat wordt nu geprobeerd te borgen.

Mevrouw **Nijhof** vraagt nogmaals waar de vijf ton naartoe gaat.

De heer **Peereboom** geeft een toelichting. Er is een voorberekening gedaan van de kosten om een dergelijke organisatie te bouwen; dat is een bedrag tussen 1,7 en 2,1 miljoen aan investeringskosten, zo is de inschatting, over het komend jaar. Er is een voorinvestering van 500.000 gevraagd omdat er nog heel veel onzekerheden zijn in de informatievoorziening. Hoe loopt het contract met VGZ? Hoe loopt het contract met CZ? Daar zitten nog zoveel onzekerheden en marges in, dat nu voor een eerste tranche van 500.000 euro is gekozen. In mei/juni verschijnt de definitieve sturingsnotitie en dan is er meer helderheid over wat de rest van het bedrag zou moeten zijn. De vijf ton wordt gespendeerd aan een kwartiermaker, aan het goed nadenken over de opzet van de gemeenschappelijke regeling, aan onderzoeken hoe je de jeugdteams kunt faciliteren in hun budgetten, ICT matig, hoe je de administratieve organisatie inricht. Tegelijkertijd gaat het ook op aan de voorbereiding van het inkoopproces dat nu al moet beginnen, want dat kost een jaar. Daar moet je nu al voorwerk voor gaan doen op basis van de beleidskaders. Dat zijn allerlei kosten die in die 500.000 euro zitten.

De inschatting is dat er 15 tot 20 FTE werkzaam zal zijn in de serviceorganisatie, maar dat is sterk afhankelijk van of je bepaalde zaken uitbesteedt. Als bijvoorbeeld de GGZ nog wordt ingekocht door de zorgverzekeraar, dan heb je de eerste periode minder inkopers nodig omdat die bij de zorgverzekeraar zitten en dan heb je daar een contract mee. In totaal is er 100 miljoen; de inschatting is dat er twee miljoen structureel nodig is, dus ongeveer twee procent van het budget. Er komen overigens nog extra middelen om de uitvoering structureel te regelen. De inschatting is dat het twee procent is, dus twee miljoen. Ter vergelijking: een zorgkantoor geeft zo'n 3,5 tot 5% uit aan haar organisatie om de boel te regelen, de provincie veel minder omdat die veel meer afstand heeft tot de materie. Daar komt het ongeveer tussenin uit.

Mevrouw **Koene** meldt dat er ergens een deelkrediet van 500 euro wordt gevraagd; daar ontbreken drie nullen.
Dit zal worden gecorrigeerd.

De **voorzitter** vraagt welke agendering geadviseerd wordt.

Mevrouw **Nijhof** stelt agendering voor als hamerstuk.

Mevrouw **Koene** opteert voor hamerstuk met stemverklaring; voor een tekstaanpassing acht zij een amendement een te zwaar middel.

De heer **Van Verk** sluit zich hierbij aan.

Mevrouw **Bonnema** neemt het voor overleg terug naar de fractie en opteert voor hamerstuk met eventueel een stemverklaring.

Mevrouw **Nijhof**, de heer **Seme**, mevrouw **Vliegenthart** en mevrouw **Kruger** kiezen voor hamerstuk.

Mevrouw **Catsburg** kiest voor hamerstuk en vraagt de wethouder om op korte termijn een terugkoppeling te geven van de stuurgroepbijeenkomst van donderdag aanstaande met betrekking tot de mogelijke inschrijving om deel te nemen aan het overleg van raadsleden. Ze vraagt voorts om achtergrondinformatie over de twee pilots van de jeugdwijkteams Dordt West en Centrum voor de vergadering van volgende week.

Dit wordt toegezegd door wethouder **Wagemakers**.

Mevrouw **Koene** vraagt om hoeveel zaken het gemiddeld gaat per jaar in hulpverlening, verdeeld in licht tot extreem.

De heer **Van Verk** vraagt in dat verband of de cijfers van het ministerie die in december al toegezegd zijn, inmiddels beschikbaar zijn.

Deze informatie wordt eveneens toegezegd.

De **voorzitter** stelt voor de agendacommissie te verzoeken om twee vergaderblokken. Hij dankt voor de inbreng en sluit de vergadering.

HAMERSTUK met stemverklaringen.

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE ADVIESCOMMISSIE

D.D. 21 JANUARI 2014

Fysieke Leefomgeving (Verkeer en Vervoer)

SPREKERSPLEIN

KREDIET BESCHIKBAAR STELLEN TEN BEHOEVE VAN REALISATIE TIJDELIJK PARKEERTERRAINSTEEGOVERSLOOT(1182925)

BRIEF VAN VERENIGING VOOR CPO (I.O.) DE KLOVENIER OVER ONTWIKKELING PROJECTPLANDOEELESTEIJN/SCHOOLSTRAAT/STEK(1198096)

BRIEF VAN BELANGENVERENIGING STEEGOVERSLOOT: KANTTEKENINGEN BIJ HET BEGROTINGSPROGRAMMA VERKEER EN VERVOER VAN 10-12-2013 (1198083)

Voorzitter: de heer Riet

Secretaris: de heer Hoogstad

Verslag: Erna Verveer, Getikt!

Aanwezig:

De heer Tiebosch, D66

Mevrouw Ruisch, GL

De heer Tazelaar, VSP

De heer Hoogerduijn, ChristenUnie/SGP

De heer Naeije, CDA

De heer Van der Net, VVD

Mevrouw Kuhlemeier, BVD

De heer Nederhof, BVD

Mevrouw Van den Bergh, PvdA

Mevrouw Kensenhuis, WEK

Insprekers:

- de heer F. den Houter namens CPO groep De Klovenier
- mevrouw F. Bosma namens CPO, vertegenwoordigd door mevrouw R. Nicholson
- de heer P. Konings namens CPO
- de heer J.A.M.J. van de Velde namens belangenvereniging Steegoversloot
- de heer N. Duiniveld, namens stichting Voorstraat Noord
- de heer H. Groenedijk, bewoner Torenstraat
- de heer J.M. Jansen
- de heer Fransen, SP, namens bewoners in enkele straten

De **voorzitter** opent de vergadering en heet iedereen welkom.

Mevrouw **Nicholson** spreekt in namens mevrouw Bosma. Haar betoog is op schrift gesteld en aan de griffie overhandigd. CPO groep de Klovenier is voortgekomen uit het initiatief van architect den Houter voor het leegstaande gebouw van de LTS aan de Reeweg Oost. Het project LTS is niet van de grond gekomen, maar de groep is in overleg op zoek gegaan naar een andere passende locatie en opnieuw werden ideeën uitgewerkt. De locatie is diverse malen bezocht, ook met ervaringsdeskundigen. Het zijn degelijke gebouwen die zich uitermate goed lenen voor ontwikkeling tot wooneenheden, qua afmetingen. Er zijn overdekte en groene delen die uitnodigen tot ontmoeting. Regenwater kan gebufferd worden; de locatie kan geschikt gemaakt worden voor ouderen en kan zorgaanbod bieden. De locatie kan geopend worden naar de buurt, met parkachtige stukken en eventueel speelmogelijkheden. De haalbaarheid zal moeten

blijken. De groep vraagt ruimte en tijd om dit te onderzoeken en dus om nu geen onomkeerbare besluiten te nemen. Ze brengt in herinnering de aanbevelingen van het stadsberaad: bezint eer ge begint, wees zeer terughoudend met sloop. Nu dreigt juist het tegenovergestelde te gebeuren; in het raadsvoorstel wordt juist gesproken van sloop en pas daarna worden mogelijke ontwikkelingen onderzocht. Spetterend Wonen in de Drechtsteden stelt de vraag of betaalbare woningen in een centrum-stedelijk milieu in voldoende mate beschikbaar zijn of komen. In gesprekken met zorginstellingen werd dit door hen als zorg voor de toekomst genoemd en deze gaven aan blij te zijn met ontwikkeling als CPO De Klovenier, als toekomstige oplossing voor de ouderen die langer en zo gezond mogelijk thuis willen en moeten wonen. Juist binnenstedelijke prikkels dragen bij aan preventie. Met andere instellingen staan gesprekken gepland. Wekelijks melden zich belangstellenden die willen participeren. Ze herhaalt de vraag om tijd te krijgen voor het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek; slopen kan altijd nog. Ze verwijst naar het masterplan.

De heer **Den Houter**, architect, spreekt in. Hij beschrijft de kennismaking met het complex in het voorjaar van 2013, dat zeer veel mogelijkheden biedt. Er waren in geen van de gebouwen scheuren te bekennen of andere zaken waardoor je zou denken dat dit zo snel mogelijk zou moeten verdwijnen. De gebouwen ogen degelijk. De inrichting was uiteraard wel gedateerd. Nu staat het op de nominatie om gesloopt te worden en dan moet er een tijdelijk parkeerterrein komen. Een taxateur heeft immers gemeld dat deze gebouwen niet meer courant zijn en van geen waarde; er is geen marktvraag voor. Hij vraagt zich af waarom er niet verder is gekeken, want met het raadsvoorstel wordt geld, maar vooral worden mogelijkheden en kansen weggegooid. De initiatiefgroep ziet wel degelijk mogelijkheden om parkeren en wonen te combineren in de bestaande panden. Er hoeft niet te worden gesloopt; de gemeente kan er ook voor kiezen om de panden slim te hergebruiken en de initiatiefgroep wil daar graag over in overleg treden met de gemeente.

De heer **Konings** spreekt in. Hij is vorig jaar gestart als particulier initiatiefnemer voor het respijthuis Dordrecht, vanuit een behoefte van mantelzorgers die dreigend overbelast raken door de zorg voor hun ouder, kind of partner. De stad Dordrecht kent 24.000 actieve mantelzorgers: mensen die 8 uur of meer per week zorg verlenen. 2.000 van hen zijn dreigend en ernstig overbelast en weten niet waar ze naartoe kunnen. Een plek in Dordrecht waar zowel wonen als zorg gefaciliteerd zou kunnen worden is zeer interessant voor mensen die nog geen zorg nodig hebben, maar een plek zoeken waar dat op termijn wel voorhanden is. Mensen willen in hun eigen omgeving blijven wonen en willen niet naar een instelling, maar willen hun eigen sociale netwerk behouden. Doelesteijn is uitermate geschikt voor wonen en zorg voor verschillende doelgroepen. Het is bekend dat mensen een behoefte hebben aan wonen in een veilige omgeving, met zorg in de nabijheid en met alle faciliteiten van de binnenstad. Het initiatief spreekt hem zeer aan. Ook hij vraagt de gemeenteraad om de panden niet zomaar op te geven om er een parkeerplaats van te maken.

Mevrouw **Van den Bergh** merkt op beluisterd te hebben dat er overleg is geweest met de gemeente en een rondleiding. Ze vraagt of de gemeente daar contact over heeft opgenomen met de initiatiefgroep. In de stukken staat dat de gebouwen niet langer degelijk zijn en in slechte staat, waardoor het niet verantwoord is om ze te laten staan; ze vraagt hoe ze dat moet zien, gezien de opmerking dat de gebouwen wel degelijk zijn.

De heer **Den Houter** antwoordt dat de groep is rondgeleid door ambtenaren van de gemeente. Er kwam een lijst van ongeveer 30 locaties; daarvan zijn drie panden uitgekozen. Dat waren het archief aan het Stek, het Sinterklaashuis aan de Voorstraat en het complex Doelesteijn. Doelesteijn had als enige een gezamenlijke, openbare ruimte. Er is een overall masterplan gemaakt, niet alleen voor Doelesteijn, maar ook voor het Stek en zelfs de rechtbank, omdat het parkeren toen al speelde en dat probleem op verschillende manieren kan worden benaderd.

Hij vraagt mevrouw Van den Bergh waar staat dat die panden slecht zijn. Er is alleen een taxateur geweest die heeft gezegd dat de panden geen marktwaarde hebben; dat is alles. Sterker nog: voordat ze worden gesloopt, zouden ze nog bouwkundig bekeken worden om te zien of delen hergebruikt zouden kunnen worden. Dat staat ook in het stuk, maar hij weet niet of dat gebeurd is.

Mevrouw **Ruisch** vraagt om een indicatie van het aantal parkeerplaatsen dat bij het Stek zou kunnen worden gerealiseerd. Ze vraagt naar de zichtbare belangstelling vanuit de stad voor het CPO.

De heer **Tazelaar** vindt dat het moet gaan om wonen met de mogelijkheden van zorg; zorg hoeft niet verplicht te zijn.

Mevrouw **de Klerk** vraagt hoeveel tijd de groep nodig heeft voor een haalbaarheidsonderzoek.

De heer **Den Houter** denkt aan 75 parkeerplaatsen in het magazijn achter het archief. Behoorlijk veel mensen willen meedenken en hebben interesse voor het CPO; hij verwijst naar de overvolle publieke tribune. Het is de bedoeling datje er levensloopbestendig kunt wonen; als je geen zorg nodig hebt is dat prima, maar als er zorg moet komen is alles daarvoor al geschikt gemaakt. Als er een jaar de tijd is, is dat voldoende voor een gedegen haalbaarheidsonderzoek waarbij je ook nog mensen er bij kunt werven die er willen wonen.

De **voorzitter** geeft het woord aan de volgende sprekers:

De heer van de Velde namens belangenvereniging Steegoversloot

De heer Duiniveld namens stichting Voorstraat Noord

De heer Groenedijk, bewoner Torenstraat

De heer **Van de Velde** spreekt in. De balans tussen capaciteit en behoefte is een beetje onevenwichtig. De capaciteit is toegenomen tot 8395 parkeerplaatsen, inclusief de parkeergarages. Dat komt door de groei van de Spuihaven en het terrein aan de Weeskinderdijk. Het aantal bezoekers is flink gedaald; hetzelfde is met de parkeerbehoefte gebeurd, te weten 115 parkeerplaatsen minder. Het is dan wat vreemd om de parkeerruimte uit te breiden. Er zijn aannames gedaan, zoals: misschien is er op een verkeerd moment geteld. Zelfs het museumbezoek komt voor 65 procent met de auto. In het rapport staat ook: het is geen exacte wetenschap en dat klopt ook, want de conclusie is dat het ontstaan van een tekort aan parkeerplaatsen in de eerstkomende tien jaar minimaal is.

Belangrijker is de oorzaak van de daling en de veranderingen. Dat zijn de conjunctuur, als het goed is tijdelijk, al kan het natuurlijk omslaan in een structureel probleem; Internetwinkelen, concurrentie van stadsdeelcentra, concurrentie van Breda, Rotterdam en 's Gravendeel; het gemiddelde inkomen in Dordrecht is niet zo hoog en het winkelbestand gaat dus achteruit, met als gevolg functieverlies. Er zijn minder arbeidsplaatsen en instanties als de rechtbank, het waterschap, het HBO, de banken, het postkantoren, een deel van de Sociale Dienst, het belastingkantoor en verzorgende instellingen. Herstel is dus onzeker en er is een functieuitbreiding van de binnenstad nodig. Misschien moeten de pollers weg zodat de toegankelijkheid verbetert. Gratis parkeren kan een grote stroom bezoekers opleveren. Qua vraag naar parkeerplaatsen is de aanleg van een parkeerterrein niet direct noodzakelijk. Voor het gemak van de omwonenden en de bezoekers wel. De wens om het blik van de straat te halen is cosmetisch; het is een gevaar voor een coulanter parkeervergunningbeleid en het vergt toch een hoge investering. Een tijdelijk parkeerterrein van tien jaar is heel verstandig. Dan is er tijd voor voortschrijdend inzicht. Een parkeergarage daarentegen is onacceptabel, voor een winst van slechts 80 parkeerplaatsen. Het vergt een hoge investering, het milieu wordt zwaarder belast. Hij hoopt dat de raad de uitgesproken overwegingen en opmerkingen meeneemt en tot een wijs besluit komt.

De heer **Duinisveld** spreekt in. Negen jaar geleden is een verkennende studie parkeergarage Steegoversloot verschenen. Een overgrote meerderheid van de ondernemers van de Voorstraat Noord gaf toen aan het initiatief van de gemeente van harte te ondersteunen. In de brief van 3 februari 2005 van de ondernemers en bewoners aan de gemeente wordt gemeld dat er een sluipend proces van verminderen van parkeerplaatsen in het gebied gaande is en dat proces is doorgedaan. Op zich is dit niet negatief voor een aangename beleving van de binnenstad, maar dan moet er wel een alternatief zijn, zoals een parkeergarage. Thans ligt er een voorstel om geen parkeergarage te bouwen op de grond die vrij komt na het slopen van het scholencomplex, maar om daar een tijdelijk parkeerterrein aan te leggen. De Voorstraat noord juicht dit toe en heeft hiermee wat meer hoop gekregen dat een verdere reconstructie van de Voorstraat Noord in het verschiet ligt; noodzakelijk vanwege de aankomende wijzigingen van het verkeerscirculatieplan Binnenstad op twee punten. Dat zijn aanpassing van de Wijnstraat tussen Boomstraat en de Nieuwbrug, namelijk van tweerichtingsverkeer naar eenrichtingverkeer en aanpassing van de route van de Citybus. Door die maatregelen zal een gedeeltelijke reconstructie van de Voorstraat noodzakelijk blijken en tot vermindering van het aantal parkeerplaatsen leiden, wat vanuit de toch al grote parkeerdruk eigenlijk niet gewenst is. De stichting Voorstraat Noord maakt zich ernstig zorgen over het zware verkeer, zoals de Citybus. Gebleken is, onder andere tijdens de reconstructie van de Wijnstraat, dat er aantoonbare schade aan de historische gebouwen is ontstaan door zwaar verkeer. De hoop is dat door de totstandkoming van het parkeerterrein de ontwikkelingskansen van de leegstaande panden, zoals de Munt en complex Berckepoort, groter zullen worden.

De heer **Groenedijk**, Torenstraat, omgeving Steegoversloot spreekt in. Op 10 december 2013 heeft het college een brief gestuurd aan onder andere bewoners van de Steegoversloot over de realisatie van een tijdelijk parkeerterrein. Diezelfde dag verstuurde het college zijn besluit aan de gemeenteraad. Onder 'inspraak en communicatie' staat in het raadsvoorstel: er heeft in 2013 geen rechtstreekse communicatie met omwonenden plaatsgevonden over dit nieuwe voorstel voor een tijdelijk parkeerterrein. Het verbaast hem dat het college pas rechtstreeks communiceert als het besluit voor zo'n ingrijpend ruimtelijk plan al is genomen. In het belang van het woonklimaat in de buurt wil hij het volgende aanvoeren. Afgelopen donderdag werd op de inloopavond verteld dat er nog geen definitieve inrichting is voor het stuk binnenstad tussen Steegoversloot en Stek. Het college wil vooruitlopend hierop alle bebouwing slopen en bomen en groen verwijderen om een tijdelijk parkeerterrein te realiseren. Deze tijdelijke inrichting is geen verbetering van de leefbaarheid van de wijk. Het slopen van panden die mogelijk een nieuwe bestemming kunnen krijgen is kapitaalvernietiging. Het verwijderen van groen is dat ook, want ook dat is een waardevermindering van het toch al stenige gebied. De aanrijroute via de Frankenstraat betekent ook overlast voor de bewoners. In de Bleijehoek zijn de laatste jaren de nodige particuliere initiatieven geweest die de wijk hebben verlevendigd, bijvoorbeeld rond de Voorstraat Noord en de Nieuwkerk, ondanks het ontbreken van grote parkeergelegenheid in dit gebied. In de huidige tijd zou de gemeente zich meer moeten toeleggen op het stimuleren van dergelijke initiatieven, in plaats van ontwikkelingsmogelijkheden te beperken en voor te sorteren op een eenzijdige en laagwaardige invulling van een stuk historische binnenstad. In het voorstel aan de raad van 10 december 2013 staat dat de raad in juni 2013 kennis heeft genomen van de voortgangsrapportage Richting Kiezen. Het lijkt alsof de ontwikkeling op basis van een geheim stuk wordt tegengehouden. Hij begrijpt de druk om na decennialang gesteggel over een grote parkeergelegenheid in de oostelijke rand van het centrum daadkracht te tonen, maar het onderzoek naar de parkeerbehoefte is koffiedik kijken. Bewoners kunnen hun auto op dit moment voldoende kwijt. In de garages en onder de panden, bijvoorbeeld het Schippersblok, of gewoon voor de deur. In deze tijd is het niet meer vanzelfsprekend dat bezoekers in winkelgebieden vrij kunnen parkeren. Ondanks het vergevorderde stadium van de plannen wil hij een initiatief aandragen: het Otto Dickeplein bij het Veerhuis en de halte van de waterbus. Daar ligt een kale, lege straatklinkervlakte van 2.000 m² waar niets gebeurt. Gemakkelijk te

bereiken via de centrum aanrijroute Noordendijk, buiten het woongebied om. Er hoeven alleen wat vakken geschilderd te worden; je kunt er minstens 80 parkeerplaatsen kwijt. Hij stelt voor hier een praktijkproef te doen naar de parkeerbehoefte. Het geldt dat nodig is voor de inrichting van een tijdelijk parkeerterrein tussen Steegoversloot en Stek kan dan geïnvesteerd worden in een duurzame inrichting van het gebied.

De heer **Nederhof** vraagt de heer Van de Velde wat die er van zou vinden als het tijdelijke parkeerterrein definitief zou worden.

De heer **Van de Velde** antwoordt dat hij dan gaat verhuizen.

De heer **Hoogerduijn** merkt op dat een tijdelijk parkeerterrein dus wel acceptabel is en vraagt of dat volgens de heer Van de Velde in lijn is met het voorstel van het college.

De heer **Van de Velde** antwoordt dat dat inderdaad strookt met het voorstel. De raad kan in die tien jaar door voortschrijdend inzicht vervolgens tot een andere beslissing komen.

De heer **Hoogerduijn** vraagt de heer Groenedijk een toelichting te geven op wat hij bedoelt met een duurzame inrichting.

De heer **Groenedijk** vindt een parkeerterrein in de historische binnenstad bovengronds, permanent of tijdelijk, niet van deze tijd. Een parkeerterrein is een laagwaardige invulling op deze plek van Dordrecht. Een hoogwaardige invulling is kijken naar de behoefte in de wijk, naar de mogelijkheden en wat er met de huidige panden gedaan kan worden, met het groen en dergelijke. Een parkeerterrein is alleen maar een kwaliteitsverslechtering.

Mevrouw **Ruisch** vraagt de heer Groenedijk of een parkeergarage aan het Stek wel een idee is; dan staan de auto's binnen.

De heer **Groenedijk** antwoordt dat het daar niet echt om gaat. Het gaat om een parkeergelegenheid voor mensen die de stad bezoeken en hij stelt voor om het Otto Dickeplein daarvoor te gebruiken. Hij heeft het liefst zo min mogelijk auto's in die wijk.

Mevrouw **Van den Bergh** merkt op dat de parkeerdruk in Steegoversloot en omgeving heel hoog is, zo wordt gezegd en ze vraagt of die mening wordt gedeeld.

De heer **Groenedijk** antwoordt dat hij van andere bewoners niet hoort dat die moeite hebben met het vinden van een parkeerplaats. Zijn suggestie van parkeren op het Otto Dickeplein is bedoeld voor mensen van buiten.

De heer **Jansen** spreekt in op eigen titel. Hij woont aan de Meivogelhof en kijkt uit op de Frankenstraat. Hij kan zich er iets bij voorstellen dat er een parkeerbehoefte is in de buurt; die zou 120 parkeerplaatsen zijn. Dan is het raar dat tegelijkertijd de Museumstraat 40 parkeerplaatsen verliest. Dat levert een verschil op van 80 parkeerplaatsen en hij heeft vandaag al twee plannen voorbij horen komen waar het gaat om 75 tot 80 plaatsen gaat, bij het Otto Dickeplein en in het magazijn van het archief. Het leefmilieu en het woongenot van de ene buurt wordt kennelijk hoger aangeslagen, te weten in de Museumstraat, dan in de andere buurt en dat is heel jammer. Een parkeerterrein zal een aanzuigende werking hebben en dat zal net als bij Drievriendenhof en de Visstraat gaan leiden tot filevorming, in dit geval in de Frankenstraat. Het is een kinderrijke buurt; de veiligheid gaat dus niet omhoog en de luchtkwaliteit gaat achteruit. Dat is vragen om astma-gevallen. Er komt een parkeergarage bij het Energiehuis en de bioscoop en aan het Achterom is vaak leegstand; museumbezoekers kunnen heel goed parkeren in de Drievriendenhof. Hij vraagt zich dus af of er wel behoefte is aan een parkeerterrein met zoveel nieuwe plekken.

De heer **Fransen** spreekt in namens de bewoners. Er is buurtonderzoek gedaan, zoals het een SP'er betaamt. De bewoners worden er doodziek van dat ze niet voor hun eigen deur kunnen parkeren. Er staan auto's geparkeerd van winkelend publiek; als de parkeermeters weggehaald zouden worden zijn er op zich voldoende parkeerplaatsen voor de buurtbewoners. Er is te veel fijnstof en een te hoog gehalte aan verbrandingsgassen in de binnenstad van Dordrecht. Hij wil het streven van de SP

aangeven.

De **voorzitter** verzoekt hem te spreken namens de bewoners en niet namens een politieke partij.

De heer **Van der Net** vraagt waar uit blijkt dat de heer Fransen inderdaad namens de bewoners spreekt.

De heer **Fransen** herhaalt dat er een onderzoek in de buurt is gedaan. Hij spreekt namens de bewoners in de Frankenstraat, de Vest, het Nieuwkerksplein, het Stek en de Doelenstraat.

De heer **Van der Net** merkt op dat de SP uit politiek gewin een eigen onderzoek heeft gedaan en hier nu zijn politiek standpunt komt uitventen. Volgens hem is dat niet de bedoeling van een sprekersplein.

De **voorzitter** vraagt de heer Fransen of hij bewoner is van het betreffende gebied.

De heer **Fransen** antwoordt dat hij in de buurt ernaast woont.

De **voorzitter** stelt voor om dan eerst ruimte te geven aan de heer Jansen om vragen vanuit de commissie te beantwoorden, gezien het feit dat de heer Jansen inspreekt als partij in oprichting en niet als bewoner.

Mevrouw **de Klerk** vraagt de heer Van de Velde of de gebouwen behouden voor wonen wel in goede aarde valt.

De heer **Van de Velde** kent de plannen niet precies, maar hij wil geen parkeergarage in verband met afzuiging, licht, geluidsresonantie van trillingen.

De **voorzitter** citeert uit hoofdstuk 7, artikel 25 met betrekking tot het spreekrecht dat burgers het woord kunnen voeren. Bij artikel 2 staat dat tot bedoelde burgers ook worden gerekend vertegenwoordigers van instellingen, organisaties en bedrijven. Hij geeft derhalve de heer Fransen de ruimte om nog te reageren.

De heer **Fransen** merkt op dat uit het onderzoek is gebleken dat er behoefte is aan parkeren voor de eigen deur. Een hergebruik van Doelesteijn wordt enthousiast ontvangen; alles beter dan nog meer auto's en uitlaatgassen in de buurt. De buurt wil liever een leefbare situatie en spreekt over de veiligheid van hun kinderen en een nog zwaardere parkeerdruk in de wijk, bij evenementen zijn alle resterende plaatsen in de buurt ook vol. De buurt is dus geen voorstander van sloop; wel van een leefbare situatie voor ouderen en kinderen, van groenstroken en kinderspeelplaatsen.

De heer **Tiebosch** vraagt de heer Den Houter waarom er een jaar nodig is voor onderzoek.

De heer **Den Houter** antwoordt dat dat praktijkervaring is, plus het feit dat je dat gedegen moet doen om genoeg adviseurs te informeren en te betrekken bij een complexe situatie met veel functies: wonen, zorg, parkeren, bedrijven, de buurt, de relatie tussen de Bleijenhoek en Steegoversloot, enzovoort. Het is een alomvattend plan waar je goed over na moet denken, met voldoende adviseurs. EGM Architecten zou zich willen aansluiten en die moetje ook de tijd en de gelegenheid geven om de bijbehorende bedragen op papier te krijgen die horen bij investeren en bij het ombouwen van dit gebied naar een goede leefbaarheid.

De heer **Tiebosch** vraagt om deze informatie op een A4 te zetten voor de vergadering van de adviescommissie, die volgende week plaatsvindt.

De heer **Den Houter** zegt dit toe; hij zal dit aan de griffie zenden.

De **voorzitter** dankt alle aanwezigen en sluit de vergadering.

**VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE ADVIESCOMMISSIE
D.D. 21 JANUARI 2014**

Sociale Leefomgeving (Maatschappelijke voorzieningen)

**RAADSINFORMATIE BRIEF OVER TOEKOMSTPLAN HET VRIJWILLIGERSHUIS
DRECHTSTEDEN VAN MEE DRECHTSTEDEN EN SSKW (1188188)**

REACTIE VAN HET SSKW OP THEMA-AVOND VRIJWILLIGE INZET (1161187)

(deze wordt doorgeschoven naar een later tijdstip)

Voorzitter: de heer Kelholt
Secretaris: de heer Vooren
Verslag: Erna Verveer, Getikt! af audio

Aanwezig:
Mevrouw Nijhof, BETER VOOR DORDT
Mevrouw Koene, VVD
De heer Heijkoop, CDA
De heer Staat, ChristenUnie/SGP
Mevrouw Vliegthart, VSP
De heer Schuiten, D66
De heer Karapinar, GroenLinks
De heer Safranti, PvdA

Namens het college is aanwezig wethouder Wagemakers
Namens de ambtelijke organisatie is aanwezig de heer Yavuz

Insprekers: mevrouw Noordermeer en mevrouw Vos

De **voorzitter** opent de vergadering en heet iedereen welkom.

De heer **Heijkoop** geeft een toelichting op zijn mailbericht waarin hij heeft voorgesteld om de brief van SSKW door te schuiven tot er een goede aanleiding is om deze te bespreken, zeker gezien het andere onderwerp en de beperkte tijd. Besloten wordt om conform dit voorstel alleen het eerste stuk, de Raadsinformatiebrief te behandelen.

Mevrouw **Vos** dankt voor de gelegenheid om in te spreken. Na de vorige vergadering is het plan in gezamenlijkheid nog veel verder uitgewerkt, op basis van een visie en in concrete voorstellen. Na een reactie van de gemeente zal er een definitief plan worden ingediend; ondertussen wordt doorgewerkt om de samenwerking nog meer handen en voeten te gaan geven.

Mevrouw **Noordermeer** spreekt in. In de tekst zit inmiddels veel meer gezamenlijkheid dan in het voorgaande stuk. Er is een stevig vormgegeven visie met oog voor veel verschillende soorten vrijwilligers, maar ook voor vrijwilligerswerk, zowel kortlopend als langdurig. Het aanbod is er of komt er, voor iedereen, zowel op vrijwillige basis als op verplichte basis. Zowel fysiek als digitaal wordt zichtbaar samengewerkt, bijvoorbeeld met een vrijwilligersvacaturebank, maar ook een vrijwilligersacademie waar vrijwilligers worden geschoold. De waardering voor vrijwilligersactiviteiten wordt samen opgepakt, evenals belangenbehartiging. Dit Huis is echt bedoeld als een basis voor de ondersteuning van vrijwilligerswerk in Dordrecht. Vragen zullen graag worden beantwoord.

Mevrouw **Koene** vraagt welke rol wordt gezien ten aanzien van de Sociale Dienst.

Mevrouw **Noordermeer** merkt op dat er besprekingen zijn gevoerd met de Sociale Dienst; de originele insteek ligt inmiddels genuanceerder dan oorspronkelijk gedacht. De besprekingen zijn niet afgerond, maar staan even op een lager pitje vanwege ontwikkelingen bij de Sociale Dienst.

Mevrouw **Koene** vraagt of de Sociale Dienst gewoon een rol als klant zou kunnen krijgen. Mevrouw **Noordermeer** antwoordt bevestigend; het zou op zich een van de spelers kunnen zijn om mee aan de slag te gaan om de nieuwe vorm van vrijwilligerswerk vorm te geven.

De heer **Karapinar** merkt op dat het een lang en soms moeilijk traject is geweest, met als één van de belangrijkste oorzaken het verschil in cultuur. Hij heeft begrepen dat de organisaties in één pand gaan zitten en vraagt of daar dan aandacht voor is.

Mevrouw **Vos** antwoordt dat dat uiteraard een groot punt van aandacht zal zijn en de stappen zullen in het juiste tempo genomen worden. Aan de ene kant wordt bekeken hoe cultuurverschillen tot iets moois kunnen leiden; waar het belemmerend werkt, wordt een plan van aanpak gemaakt hoe daar mee om te gaan.

De **voorzitter** dankt de sprekers voor hun inbreng en geeft de Raadsinformatiebrief ter bespreking. Agendering is geschied op verzoek van het CDA en GroenLinks.

De heer **Karapinar** merkt op dat vrijwilligerswerk voor elke gemeente van groot belang is. Faciliteren is belangrijk en zijn fractie is daarom blij met het plan van beide organisaties. Het college spreekt waardering uit voor het plan, maar heeft ook enkele kanttekeningen bij onjuiste formuleringen en hij vraagt welke dat zijn. Op 16 juli wordt, als het goed loopt, subsidie verleend als de plannen zijn uitgewerkt; mocht het nog niet goed lopen, dan is er de optie van meervoudige subsidiëring. Hij vraagt of er in dat geval een plan B is voor de tweede helft van 2014.

De heer **Heijkoop** merkt op dat de fractie van het CDA altijd hamert op het belang van vrijwilligerswerk en dat belang zal alleen maar groter worden. Hetzelfde geldt voor mantelzorgers. Een paar maanden geleden dreigde het mis te gaan in de samenwerking, met als gevolg het voornemen om de samenwerking met deze organisaties geheel op te zeggen.

Gelukkig is er een nieuwe kans gegeven om onder enige druk tot een plan te komen; zijn fractie wil zich aansluiten bij de waardering van het college hiervoor. Het is ook informatief. Wel moet er gekeken worden naar maatschappelijke stages, gezien de actualiteit. Er staan ook een aantal waardeoordelen in waar hij nog niet op in zal gaan op dit moment, waar zijn fractie vragen bij heeft. Bijvoorbeeld waar het gaat om verdringing van betaald werk; dat is een zorgpunt en zijn fractie vindt dat wat lastig. Het is zeker niet de bedoeling dat betaald werk wordt afgestoten en moet worden gedaan door vrijwilligers; anderzijds is het ook zo dat veel taken in de toekomst gedaan zullen worden door vrijwilligers en dan wil je wel een stimulerend beleid. Hij vraagt hoe het college daar naar kijkt. Het is erg goed dat er veel aandacht wordt besteed aan het onderscheid tussen vrijwilligerswerk en het werk van mantelzorgers. Bij mantelzorg is er vaak een emotionele band; het overkomt je, het is geen keus. Ook het fenomeen vrijwillige respijtzorg dat nog niet breed bekend is, komt nadrukkelijk naar voren en dat moet volop aandacht krijgen wat het CDA betreft. Onderscheid in activiteiten blijft bestaan tot op zekere hoogte, maar wel in onderlinge afstemming en dat is positief. MEE en SSKW hebben immers elk hun eigen expertise. Het is wel van belang dat ze elkaar ook op de raakvlakken blijven vinden.

De heer **Schuiten** merkt op dat D66 beide organisaties wil feliciteren met het opstellen van het gezamenlijke plan. Het komt nu aan op de implementatie; dat is de echte uitdaging en zijn fractie zal goed gaan volgen hoe het verder gaat. Het opschorten van de subsidie past daar wat zijn fractie betreft goed bij.

De heer **Staat** merkt op dat ook zijn fractie blij is dat er sinds vorige keer positieve ontwikkelingen zijn en hij spreekt de hoop uit dat de leden van het SSKW er in februari mee in zullen stemmen. Het is heel goed dat er één centraal loket komt voor de vrijwilligers; zij houden de maatschappij gaande. Hij sluit zich aan bij de inhoudelijke opmerkingen over de visie op zich en hoort graag de reactie van de wethouder op de kritische opmerking in de Raadsinformatiebrief.

Mevrouw **Nijhof** sluit zich aan bij de felicitaties aan de organisaties en aan de wethouder; haar fractie staat achter de lijn van het college met betrekking tot subsidie. De verdere uitwerking wordt met veel belangstelling tegemoet gezien.

De heer **Safranti** merkt op dat ook zijn fractie blij is met het compromis dat is gesloten. Op 1 januari 2015 gaat er een en ander gebeuren met MEE Drechtsteden en hij vraagt of dit gevolgen heeft voor de samenwerking. Hij dankt de sprekers voor hun lovende woorden met betrekking tot de samenwerking; hij krijgt graag over twee jaar een evaluatie van de samenwerking en de al dan niet behaalde doelstellingen. Hij sluit zich aan bij de woorden van de heer Heijkoop over vrijwilligers en mantelzorgers.

De **voorzitter** constateert brede steun voor het proces.

Wethouder **Wagemakers** sluit zich namens het college aan bij de vele opmerkingen ten aanzien van het stuk; de gemeente heeft hier ook veel waardering voor en verwijst naar het voorgenomen besluit om de meervoudige subsidie-uitvraag op te schorten. De eerste signalen en resultaten zijn er, maar het moet wel voort. Medio 2014, kort na de zomer zal de raad vernemen hoe het college er in staat en of er sprake is van het definitief intrekken van het voornemen. Hij is er wel gerust op dat er nu een goede stap is gezet en heeft er het volste vertrouwen in dat partijen het gaan realiseren. De partijen SSKW en MEE zijn ook van harte uitgenodigd om de gemeente bij eventuele problemen tijdig te waarschuwen, zodat er in gezamenlijk overleg kan worden gezocht naar een oplossing. Met betrekking tot een onjuiste formulering merkt hij op dat in het stuk wordt gesproken over een koerswijziging van de Sociale Dienst waar het gaat om de eis van de tegenprestatie voor een uitkering. Dat is geen koerswijziging van de Sociale Dienst, maar het is een landelijke lijn die gevolgd moet worden. Het college is van mening dat je vrijwillige inzet niet moet gaan gebruiken om betaald werk te verdringen. Daarmee los je misschien een vraagstuk deels op, maar je creëert een zo mogelijk veel groter vraagstuk en dat kan niet de inzet zijn. Je kunt daar politiek wat van vinden, maar wat het college betreft is de opgave zo groot dat het issue van verdringing wel aandacht behoeft, maar zich niet hoeft te manifesteren, want de opgave is groot genoeg. Richting de heer Safranti merkt hij op dat die waarschijnlijk doelde op de decentralisaties met 1-1-2015. De heer **Safranti** antwoordt te hebben begrepen dat MEE per 1-1-2015 ophoudt. Wethouder **Wagemakers** antwoordt dat dat voor zover hem bekend niet zo is. Vanuit Den Haag was wederom sprake van een forse bezuinigingsslag. Daar is ondertussen alweer wat van afgedaan. De actuele stand van zaken met betrekking tot de bezuinigingsopgave is hem niet bekend. MEE geeft zelf aan ook niet te weten dat zij op zouden houden te bestaan. Sterker, de rol van en het beroep op de burger wordt groter en naar hij aanneemt, neemt dan ook de rol van MEE toe. Als de raad behoefte heeft aan een brede evaluatie over twee jaar is dat prima, maar hij zou geen twee jaar willen wachten om de raad nader te informeren.

Er is nog even gewacht met het opstellen van de reactie in afwachting van de inbreng tijdens deze vergadering; met betrekking tot het Vrijwilligersplein lopen de gesprekken nog, maar het college ziet dat plein als een soort plus-taak, bovenop wat er nodig is aan basis voor vrijwilligersondersteuning. Dat hoeft ook niet uit reguliere middelen betaald te worden; daar zouden extra middelen voor beschikbaar kunnen komen.

Mevrouw **Koene** merkt op dat, op het moment dat er vanuit het Vrijwilligershuis dingen gedaan gaan worden voor het Vrijwilligersplein, het toch zo is dat de Sociale Dienst daar zelf voor kan betalen op factuurbasis.

Wethouder **Wagemakers** antwoordt bevestigend.

De heer **Schuiten** vraagt om een toelichting op hoe je nu kunt bepalen of er sprake is van verdringing van betaald werk. Hij ondersteunt de opvatting dat dat niet de bedoeling kan zijn.

Wethouder **Wagemakers** antwoordt dat dat inderdaad lastig is. Hij noemt als voorbeeld vrijwillige inzet in de thuisbegeleiding door Vivens; daarvan zou je kunnen zeggen dat er geen professional hoeft te worden ingezet als er een vrijwilliger zit. In die zin is het geen verdringing van werk, omdat er zoveel werk ligt. Voor die gevallen waar inzet van een vrijwilliger mogelijk is, kun je de professional op andere plekken inzetten. Als je concreet kunt zeggen: vrijwilliger er in, betaalde kracht er uit en einde dienstverband, dan heb je een duidelijke aanleiding en daar moet je alert op zijn. Als je daar signalen over krijgt dat dat aan de orde is, is er sprake van verdringing en dat zou wat betreft het college een ongewenste ontwikkeling zijn.

De heer **Schuiten** stelt voor om een paragraaf op te nemen in de evaluatie of in het plan zelf, waarin aangegeven wordt hoe je bepaalt of er wel of niet sprake is van verdringing; dan kan er op termijn een politieke discussie over gevoerd worden.

Wethouder **Wagemakers** zegt toe dit als suggestie mee te nemen naar het gesprek met beide organisaties, zonder aan de voorkant direct strikte criteria op te gaan stellen. Het gaat vooral om signaleren wat er gebeurt.

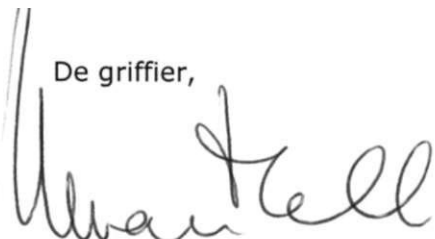
De **voorzitter** geeft gelegenheid voor een tweede termijn.

De heer **Karapinar** merkt op dat de visie in het plan overeenkomt met die van de gemeente, hetgeen verheugend is. Hij dankt voor de beantwoording.

De **voorzitter** concludeert dat agendering ter kennisname kan worden geadviseerd. Hij dankt voor de aanwezigheid en sluit de vergadering.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 25 februari 2014.

De griffier,

M. van Hall

De plv. voorzitter,

D.F.M. Schalken-den Hartog